

CIKONDO CYÀ

ÈKÈLEEZIYÀ WA SÀÀDÌ

...mfùmù. Mwanèètù wa balùme ùwà ànu ùngambila ne kùwwa mishwàla eyi, nyà muntu kampànda udi upunga ne lufù ne kansêrè. Pa nàнку netùyisambidile ànu mu katancì kakesè emu. [Mwanèètù Neville ùdi wàmba ne: “Kùdi malòmba àbìdì ku luseke lukwàbò alu.”—Muf.] Malòmba àbìdì? Èyo, nêngùikalè. . . [“Dìmwè dyà ku wòwò. Dìmwè ndilòmba’s.”] Èyo, mukalenge. Nènku nêngadijè mwab’ewu bwà kuàsambidila kàbìdì.

² Nènku dìbà adi muntu mmufume ku dimpèèsha kabeji, mmuseemène ne mumpèèshe kabeji bwà. . .bwà masangisha à mààlabà. Nwènù bàdì batwendele kaaba aka, netwikale bushùwà ne disànkà bu nwènù mwà kulwa mu mapingaja emu pa dìbà ibìdì jaajaaja, mààlabà mu mapingaja, nebènzè masangisha à kutèeleja mikàbà yà mèyi. Nènku nwènù kanùyì nwenza cintu kampànda to, nekwikale dìmwè dyà mayiisha anùtù—anùtù kanùyìku banji kuumvwa diikalà mwà kwediibwa ne nekwènzeke disangisha dyà milòmbò, nènku—nènku netwikale ànu batèkèmene cikondo cìmpè mààlabà mu mapingaja pa dìbà ibìdì jaajaaja. Neciikale cikondo cyà mudimu wàbùngì be bwànyì mèmè bwalu mààlabà, nwamònu’s, nebikèngele bwà mèmè kwangata dyàlumingu mu dindà, ne dyàlumingu dilòlò kàbìdì, ne mààlabà dilòlò, kàbìdì, ne maalu-malonda wònsò à èkèleeziyà ayi.

³ Nènku mpindyewu, mu dyàlumingu mu dindà, bu Mukalenge mwà kwanyisha, tudi batèkèmene cikondo cyà dicyònkomoka, bwalu mu dyàlumingu mu dindà bu mùdìbi ne ncyètù citùpà cyà kwimanyika kakesè, cyenze bu cishìilàngàne ne diisambòmbò dilòlò. . .n’Cikondo cyà Èkèleeziyà wa Laòdikiyà. Kàdi mu dyàlumingu mu dindà ndi muswè kwangata: *Virgo Mukùtākàne Auu*, ne *Dibùka dyà ku lufù*, *Binaayi*. . . *Binunu Lukàmà ne Makumi anaayi ne binaayi*, ne tuntu tukesè twònsò tùwà tushàale tulekelela bwà kuswikakaja mukenji pàmwè bwà dyàlumingu mu dindà. Masangisha neàbàngè pa dìbà citèemà jaajaaja. Mmwòmò anyì, mpaasàtà? Pa dìbà citèemà jaajaaja, mu dindà dyà dyàlumingu, tudi baswè kwangulula bintu byònsò abi bu mùdì “Ncinyì cyènzekela virgo mukùtākàne, ne ncinyì cyènzekela virgo wa meeji? Ndìbà kaayi dyàlukilàbò? Anyì binunu lukàmà ne makumi ànaayi ne binaayi abi nebùikalè bìmwènekela penyì?” Ne bintu byàbùngì byà bu nàнку bwà mu dyàlumingu mu dindà, bwà kuteeta kubìtwàngaja pàmwè, bwalu bìdì bipetangana ne mukenji ewu.

Nènku dībà adi mu dyàlumingu dilòòlò netwàngate mwanjèlò munène wa ndekeelu ne Mukenji mutumina beena Laòdikiyà, Mu dyàlumingu dilòòlò, bu Mukalenge mwà kwanyisha.

⁴ Nènku mpindyewu, pashiishe, mààlabà mu mapingaja nekwikalè disangisha mwab'ewu, disangisha dyà ditèeleja dyà mukàbà wà méyi. Mwanèètù Gene mmufùme ku dingambila ne bôbò bàvwa mwà. . . tuvwa mwà kubanga pa dībà ibidì jaajaaja mààlabà mu mapingaja. Ne nwènù bàdì baswe kulwa bwà kutèeleja mayiisha awu, kwenza disambila ku nyungulukilu wa cyoshelu, nwènù bàdì bakeba Nyumà Mwímpè anyì cintu kampànda, ncikondo cilenga cyà dikèma. Èkèleeziyà ùdi mwímpè ne wa luuya, munzulula, ne mwikale mulongolola bwà muntu kanà yònsò pa dībà kanà dyònsò didiye muswè kubwela ne kusambila ne kukeba Mukalenge adi. Èkèleeziyà mmunzulula ne mwindìle. Nènku tudi. . . netwikale banwindìle, twanji ànu kucyàmba nànkù's, netwikale banwindìle mààlabà mu mapingaja.

⁵ Anyi pa dībà kanà dyònsò dyùdì muswè kubwela mu èkèleeziyà bwà kusambila adi, mòna's, ùtu misangu yònsò ànu mulongolola. Nènku byòbì byenzèke ne biibi biikale bikanga anyì cintu kampànda, ànu diishiiyà dyà musèèsù dyàdya, kùdi mwanèètù wa balùme, udi mutangidi wa citanda eci. Ngeela meeji ne cidi nombà wa 411, ndi ngeela meeji nànkù. . . Anyì nombà wa 811 (mmwòmò. . .?) 811, ànu lwà mu ditumba bitàngilangane ne èkèleeziyà ewu, nombà wa 811. Mòna's yèyè, kùdi. . . mukàjèndè neikale ne nsapì byòbì ne ciibi ncikoka ne cikanga, kàdi bàtu bacìshiya cikàngula pàmwàpa mu dindà, bacikàngula. Anyì, paanyimà pàà disangisha, cikàngiibwa bufùkù, bwà kupangisha bânà bwà kwikalabò banyeebakananganamu, nudi bamanyè's, ne kunyanga madidiishi ne bikwàbò; s'nudi bamanyè mùdì bânà, nangàngà mu ditùkù edi. Pa nànkù tudi tucikànga bwà nànkù awu. Katùtu mene baswè kukànga ciibi cyà ku èkèleeziyà ní ndìbà kaayi nànsha. Pàmwàpa pààlongolodiibwa mukwàbò awu, netùmwenze bwà ikale mushilàngàne pa dībà adi, nènku tudi. . . muntu kampànda ùdi mwà kwikalamu dībà dyònsò edi bwà bantu bààmòna mwà kubwela ne kusambila, ne kukeba dyondopa, kukeba Nyumà Mwímpè.

⁶ Wèwè, udi kùyi ne Nyumà Mwímpè mu nsòmbelu webè, pwekà kuneeku, ùshaalè mwab'ewu, ùshaalè ànu bufùkù bujimà pawikala muswè, shààla wèwè ànu too ne paWàmwakidilà.

⁷ Nganyì uvwa mupàtùke mwaba ewu kukaadi katanci mwikale wimba ne: "Nzambì pambidi pàànyì pònsò, ne Nzambì myaba yònsò"? Mvwa—mvwa mwele meeji ne Dyambwibwa divwa dilwè; mèmè, kukenzakana mwaba awu, bwà kumòna bantu bònsò ní bàvwapu. Bìvwa bilenga byà menemene; ndi ngaanyisha aci. Tudi mwà kutwàla ndambù wa aci pa dībà kanà

dyònsò. Èyowà's, mukalenge. Aci's cidi. . . Ndi mubwele pàànyì ànu cyanààna, pa dîbà dyà kufikaku ku dicitèeleja.

⁸ Nènku ndi mupangile misambu yònsò mîmpè eyi mu masangisha aa bwalu mvwa ngeela meeji pàmwàpa ne. . . Kaa, mèmè's ndi ànu ne mudimu wàbûngì be, nudi ànu bamanyè mutùbi. Bantu—bantu bàdi bàlwa ku ndèkè, ku kàwulù, ku. . . Nwènù—nwènù kanwènaku bacimanye to, nudi numòna's, bwalu cidi ànu cifika ku tèlefonè, bikèngela bwà wèwè kuya kùdibo, kutwilangana naabo ne kubàsambidila, ne myaba yònsò. Bìdi ànu bitùngunuka nàнку dîbà dyònsò, ne pashìishe kuteeta kulonga kàbìdi; bìdi bìcìvwija cilumbù. Kàdi tudi misangu yònsò ànu ne disànkà dyà kutwilangana ne bantu ne kwenza citùdi mwà kwenza bwàbò aci bwalu cidi. . . ki wètù. . . ndi musadidi wa bantu bwà Mukalenge Yesù Kilstò kùdi cisàmbà Cyèndè mu ditùkù edì. Nènku tudi baswè kwenza bitambidile mutùdi twenza bushùwà, kàdi katwèna ne mùshindù to.

⁹ Mwambi kampànda mmulwe lubilu mu dindà emu, dîsaama dyà mpàla, wàmba ànu kutaayika, muntu mwîmpè. Kàdi ànu bwalu ùvwa. . . ùvwa musaamishe tujilu twà mutù ne mudimu mupitèpitè bûngì. Ùvwa. . . Kubangaye kajuuka, nènku mwanèndè mutekète wa bakàjì ùvwa mwimane mu cibambalu amu, kubangaye ànu kunyunguluka. Ùvwa mulwàte pìjâmâ mukesè mukúnze; kwambaye ne cintu cyà ndekeelu cidìye ùvùluka cìvwa nkaditoba kakesè kakunze kàvwa kanyunguluka, kanyunguluka, kanyunguluka, kanyunguluka, mùshindù awu. Kupatukaye mu yèyè, nwamònu's. Ki nàнку kulwàbò nendè ne lubilu lukolè. Nàнку cidi—cidi ànu mudimu mupitèpitè bûngì, nudi numòna's. Nudi—nudi bavùlùke ne nudi mu mbidi ne tudi—tudi baswè. . . tudi twela meeji ne bujitu bwònsò mbutwimikila. Kàdi, nudi bamanyè's, Nzambì ùtu ne basadidi myaba yònsò bwà kutangila àmwè à ku ówò awu, ne pa nàнку twètù tudi ànu twenza ne mwètù pèètù mwònsò. Kàdi mwambi wa ngàsà ùteeta kwenza byònsò bidìye mwà kwenza mu matùkù à ndekeelu aa bwà Mukalenge wèndè. Ncyà bushùwà ne mèmè. . . Ki Mukalenge kumusungila ànu mwaba awu, yèyè ukaadi ànu bîmpè, ne mumwaluje mwèndè ne kale, ànu mudibi bikèngela menemene, mukwàte njila muyè, wenda ùsànkà's.

¹⁰ Nènku, kaa, cintu cinène's ncyenzeke leelù ewu. Ncyèna ànu muswe kubanga ne bintu abi to, kàdi. . . Nudi bamanyè's, mvwa ngàmabila mukàjàànyì, mèmè ne: “Mpindyewu, nekùlwe muntu kampànda kuntwaku, nènku yèyè neikale muntu mulùme, mwîpì, munène wa katanku, ne nsuki mifiike ne mèsù mafiike, neàbalè cimanyinu aci ne kubanga bwà. . . kàdi ùmubiikilè, wamònu's.” Mèmè ne: “Bwalu Mukalenge ùdi ne mukenji bwèndè yèyè.” Ki mèmè kajuuka kukangula Bible, ne kwamba ne: “Nènteekè bintu ebi mwòmò emu bwà wèwè kumòna ne ki cyòci aci menemene cidi Mukalenge muswè bwà yèyè kwenza.”

¹¹ Kukaadi bidimu mwandamukùlù, mwena Pologne kampànda ùfùmina ku Pologne, mukolele mu Pologne... Mu disangisha kampànda, kulwaye pa cibumba cyà ku cyambilu apu nènku bôbò kwamba... anyi Nyumà Mwîmpè kumutàngila, kumwambila, wamba ne: “Udi mu cibwejàkàji ànu cyà menemene.” Ki civwa... Kwelaye meeji ne mêmè nguvwa mucyàmbè, kàdi ùvwa n’Nyumà Mwîmpè uvwa mwambe. Kushaalaye nendè ànu kwine kwònsò aku, ki ndekeelu wa byònsò kumukokelaye ku Kansas City kulwaye nendè mu nzùbu emu makèèlèlè dilòlò awu, nènku pashùshe ki kupetaye cibwejàkàji cyà menemene pàakuumvwaye bwà bwalu bwà dibàtiiza dyà mu màyi adi. Wàkaya ku nzùbu wendè wa cilaala-beenyi, ki Nyumà Mwîmpè kwamba ne: “Juuka mpindyewu uye kwòkò aku.” Muntu kampànda ùvwa muswè kulwa nendè, kàdi yèyè kubènga bwalu mu cikèènà-kumòna amu ùvwa mulwè nkàayende. Nwamònu anyi? Nènku yèyè... nènku yèyè, mu bukalinga bwà kubala cimanyinu aci, kubangaye, kukudimuka bwà kuya, ki mukàjàànyi kumubùikilaye ne mêmè kuya ku ciibi aku, Mêmè ne: “Ki—ki yèyè awu, àlwe.”

¹² Yèyè ne: “Cìndi ne cyà kwenza ncinyi?” Paanyimà pàà yèyè mumane kumòna, kwambaye ne: “Mpindyewu ngàcimònu.”

Mêmè ne: “Ndi muswè nkuleeje eci bwà wèwè kumanya mpindyewu, nudi numòna’s.” Mêmè ne: “Mukalenge mmungambile ne wèwè uvwa ulwa.” Udi mwà kumukonka. Mêmè ne: “Mpindyewu, Mufundu ngwòwò ewu. Ùbadile mwaba ewu mene kumpàla kwà wèwè kuya.”

¹³ Èè, nyèyè ewu kaaba aka bwà kubatijiibwa mu Dîna dyà Yesù Kilstò mpindyewu. Pa nànkù...?... Yèyè udi mwà kwikala musòmbè kaaba aka mpindyewu, bwà ku dyànyi pàanyi dimanya. Udi kaaba aka anyi, mwanèètù? Mwanèètù wa balùme, mwanèètù wa balùme mwena Pologne. Huh? Èyo, nyèyè ewu lwà mu ditumba mwàmwa, èyowà. Juuka... ela cianza muulu bwà bakumòne mwaba awu. Èyo. Bwà kumòna Nyumà Mwîmpè... Aci’s cìdi cyènzeka dîbà dyònsò. Bantu bàábùngì bàtu beela meeji ne bikèènà-kumòna bitu bilwa ànu pa cibumba cyà ku cyambilu. Kaa, abi kabyèna nànsha mbangilu wabi to. Udi wamba bishi bwà bwalu abu, Mwanèètù Leo? Ànu myaba yònsò, nwamònu’s. Èè, eci’s ki mwaba wàBì mukesè, mwab’ewu. Apa s’ki mwaba ùdibi ànu byènzeka kakesè. Lwà pambèlu pàapa s’ki pààCi ditùkù dyònsò ne bufùkù, nudi numòna’s. Èyo, konkàayi mukàjàànyi, ne yèyè... anyi bôbò, ne mwena mutumba naanyi udi lwà paanyimà pàapa, Mwanèètù Wood, ne bwònsò bàdi mu nyungulukilu emu aba. Kaa, ekèlekèle! Etu’s ki tuntu tukesè—tukesè etu; bintu binène mbidi byènzeka kwàka. Mpindyewu, kàdi cyàbìbidì cìmwè kacitukù cyanji kulondelangana to. Kaa! Ndi ne disànkà dyàbùngì bwà bwalu abu, bu mûndi mumanyè ne Mukalenge wetù ùlwalwa kàtààtaakà ne netwikale Nendè kashidi dîbà adi; kàbìyi bwà kashidi to, kàdi bwà *Cyendèlèlèlè*,

bwà Cyendèlèlè.

¹⁴ Mpindyewu, bu Mukalenge mwà kwanyisha, ngeela meeji ne neciikale mu dyà dikumi ne mwandamukulù, mu dyàlumingu, lumingu lukwàbò. Dyàlumingu, lumingu lukwàbò lwalwa, dyà dikumi ne mwandamukulù. Mvwa ne mvità yà yenza bwôwà; Sàtaanà kuteetaye bwà kumpèèsha cimpumpu eci civwà cibùdike eku ne eku aci, mèmè kutungunuka ne dimwalujilaci; nènku yéyè ùcimpèèsha, kàdi mèmè kumwalujilaci. Pa nàнку . . . ne pa nàнку ndi mupete mvità mikesè. Pa nàнку pàmwàpa netùlwangane mvità eyi mu lumingu lùlwalwà elu. Ne pashiishe, byàswà Mukalenge, mu dyàlumingu dilwalwà edi, dyà matùkù dikumi ne mwandamukulù. Nènku netuteete kwenza disangisha bwà kusambidila babèèdi bwalu bàdi. . . maalu àdi munkaci mwà kuvula ànu kuvula ne myanda yà cimpicimpi menemene tudi tuteeta kuàtabaleela ne lukasalukasa ne mwètù mwònsò, ne mèbà, mèbà ònsò à bufùku ne byònsò bìdì bilwa ne biya abi. Pa nàнку mu dyà dikumi ne mwandamukulù netwènzè disangisha dyà ciibidilù dyà dyondopa. Nènku nwènù ne bamwè bàà ku bananga bèènù bàdi baswè bwà kubàsambidila, èè, nùlwe naabò, anyi nùlwe naabò pa dībà adi.

¹⁵ Mpindyewu, kùdi bantu bààbùngì bàà ku Jeffersonville bàvwa bàndondela, bàmba ne nebàlwe pa dībà bwà kufika mwab'ewu, lwà pa dībà itaanu jaajaaja, bambe ne kakucyena nànsha mene mwaba bwà màshinyi ààbo (anyi dībà isambòmbò). Ki bóbò. . . Mèmè kwamba ne: “Èè, wèwè. . . Aba ki bānà bèètù bàà balùme bàtu bàtùkumbula myaba yònsò, bantu, bambi bààbùngì.” Mèmè ne: “Bóbò's—bóbò's mbèèle kaata mu dilongesha dyà Cyòci eci.”

¹⁶ Nènku tudi ànu tuteeta kulenga myaba minène. Nènku pashiishe ndambù, mòna's, netùcipete mu mmwenekelu wa mukàndà bwà nwamòna mwà kuwùbala ne—ne nekwikale ndambù—ndambù mukwàbò musàkidilakù, bwalu dilòòlò. . . Nudi numòna's, dilòòlò dyà matùkù àbìdì mashàale aa, ndi nteeta, cimvwa ngenza, bwà kulaminyina díyì, nudi numòna's, bwalu katòngòbèlè kanène aku, ki cìndì muswè kumòna; mwaba ùdi dibuulula dyà Kilistò dyenjìibwe mu cikondo eci awu, nwamònu's, dyà cidìci aci.

¹⁷ Nènku mpindyewu, kumpàla kwà twètù kubanga kubala Mifùndu. . . Nènku ndi mumanye ne mààlabà nditùkù dinène dyà bungèndààmùshingà butwikala twètù bònsò mwà kuya kasumba byàkudyà byètù mu diisambòmbò dilòòlò. Nènku bìdì bìkèngela bwà twètù kubisumba mu diisambòmbò mu mapingaja anyi mu diisambòmbò mu dìndà, dimwè, bwà twamònakù mwà kwikala badilekèlele mu diisambòmbò dilòòlò bwà twètù kulwa mu èkèleeziyà. Pa nàнку netùteete bwà kupatuka kumpàla kwà dībà dilòòlò edi bwà kanwikadi nwàtàmba kucyòka bwà kuya kabisumba, ne pashiishe kwalukila ku disangisha dyà mu mapingaja ne bānà bèètù

bàa balùme bàdi mwaba ewu ne mikàbà yà mèyì ne—ne kàbìdì bwà mààlàbà dilòòlò.

Mpindyewu, tudiku ànu mwà kujuukila kuulu katancì bwà disambila, bu nwènù mwà kuswa.

¹⁸ Ndi ndikonka, kumpàla kwà twètù kusambila, kwòkò muntu mwaba ewu mwikale ne malòmba à pabwàwù bwà disambila, wèwè ànu mwà kudìmanyisha ku dyela dyà cyanza muulu's. Nzambì ngudi umòna. Mpindyewu nudi bamòne ní tudi mu bantu mu lukengelu lwà bintu anyì to, bânà bèètù. Ngeela meeji ne makumi citèemà ne ìtaanu anyì makumi citèemà ne mwandamukùlù pa lukàmà à batèeleji mbèele byanza byàbò muulu pa dìbà adi bwà. . . Mpindyewu, vùlukàayi ne, kwèna nànsha mwà kunyunga Nzambì kàyi mucìmanyè to. Nwamònu anyi? Ùvwa mumanyè meeji èbè, Ùvwa mumanye cyùvwà ulòmba aci.

Twìnyikàayi mitù yètù:

¹⁹ Taatù wa mu Dyulu wa ngàsà, ntwètù aba tusemena pabwìpì ne Cijila Cyèbè dilòòlò edi, Nkwasa Webè wa butùmbi, ku mulayi Wèbè ùdi Wèwè mwambe ne Neùmvwè. Nènku bu twètù mwà kwitabuuja, Udi mufwànyine kutùpa citùdì balòmbè aci. Ne tudi tutonda bilèma byètù byònsò. Tudi bamanye, Mukalenge, ne twètù katwèna—katwèna bakùmbànyine nànsha òmwè dyà ku mabènesha Èbè to. Tudi—katwèna bakùmbànyine to. Tudi bònsò katùyì bakùmbànyine to, ne katwèna tulwa bu ne tuvwa—tuvwa bakùmbànyine ne—ne tuvwa mwà kwenza cintu kampànda cyà cinène to. Èyì Taatù, patùdì tutàngila ku Kàlvariyò, aci cidì cyùmusha njiya yònsò yà bunène ayi mu twètù, katwèna—katwèna bamanye cingà cintu dìbà adi to ànu Kilistò ne Yèyè mene mupoopela pa nkùruse. Pashìishe patùdì tumòna ne Yèyè wàkabìika mu ditùkù diisàtù bilondèshìle Mifùndu, bwà dibingishiibwa dyètù, kwalukila paanyimà pàa matùkù makumi ànaayi mu mmwènèkelu wa Nyumà Mwimpè, bwà kushààla neetù too ne ku dimwènèka Dyèndè dyà patòòke mu maulu ku cikondo cyà nshìikidilu. Ne tudi tumòna ne cikondo cyà nshìikidilu aci cikaadi cyènda cisemena mpindyewu lubilu. Ne twètù tudi cisàmbà cyà disànkà ditambidile, Mukalenge, bwalu bwà—bwà Wèwè udi mutùpèeshe dyèsè edi dinène.

²⁰ Ndi ne kusàkidila kwàbùngì, Taatù, mùdì batèeleji aba basòmbè batèeleja ne myoyi miinyika, ne batèeleja...?... Ne pashìishe, Mukalenge, ndi ndòmba bwà Wèwè kujidila mishìkù yànyì dilòòlò edi, ne dilòòlò dyònsò ne musangu wònsò wungìikalà mwà kufika ku cyambilu Cyèbè bwà kwakula ne cisàmbà Cyèbè; bwalu, Mukalenge, kundekediku ngàakula cintu kampànda cyà mafi to. Ucidì ànu ne bukolè bwà kubwikidija mukana muWàkenza mu bwina bwà ntambwe ne Danyèlè amu. Nènku piikalàbi bikèngela bwà mèmè kwamba ní ncinyi

cìwra kaciyi cìpetangana ne diswa Dyèbè, ùkangè mukana mwànyi, Mukalenge, bwà ncicyàkudiku to. Tèeka meeji àànyi ku luseke; ntèèkè mu lupòndà lujaalàme, Mukalenge, mûngiikala ncìyi mwà kwakula cìngà cintu to ànu Bulelèlà. Bwalu ndi mumanye ne mu ditùkù dinène adi bantu aba nebìndile dyàmwàmwa dyà. . . bìndile bilondèshìle mudimu wà bwambi ùndi mubàyiishe. Wèwè mulwè bwà—bwà kwangata ùmwè wà ku mitootò Yèbè, ne banjèlò Bèèbè, bambi Bèèbè, basadidi Bèèbè, ne bikèngele bwà kwikalabò bakezula dyàmbedi bilondèshìle Mayiisha atùdi tuiyisha kaaba aka aa. Wèwè neùbàbadile bujitu abu, basadidi Bèèbè.

²¹ Mpindyewu, Taatù, ndi ndòmba bwà Wèwè kulekela Nyumà Mwìmpè wakula kadi kaciyi muntu to. Tengùla myoyi yètù bwà twamòna mwà kuMuumvwa. Nèngiikalè ntèèleja, Taatù. Ndi ndòmba bwà Wèwè kwondopa babèèdi ne bàdi mu ntátu. Byònsò bidi bantu bàkèngela, myaba yònsò, ngàsà Webè ne luse bìikaleku naabò. Fìlakù dilòmba dyònsò òwà dimanyìshìibwe dilòòlò edi ku cyanza cyela muulu. Mu ditùnga dijimà emu pàdi bakwàbò bààbùngi bàkènga, nànsha mene beena mìshwàle yidi mitèeka apa eyi, ne malòmba aa mmatèeka mwinshì mwà cyanza cyànyi emu, Nyumà Mwìmpè àndamunèkù, Taatù, ne wondope babèèdi. Akulaku neetù mpindyewu ku Dìyi Dyèbè difùnda, ku Nyumà Mwìmpè, tudi tulòmba mu Dìna dyà Yesù. Amen. Sòmbaayi panshi.

²² Mpindyewu, dilòòlò edi kùdi ndambù wa luuya mu èkèleeziyà. Cikondo cinène cyà Èkèleeziyà wa Laòdikiya ncyenda cilwa. Nèku dilòòlò edi tudi tutàngila cikondo cikwàbò cinène cyà èkèleeziyà ciikalà cikondo cyà—cyà èkèleeziyà ciitànù. Tukaadi balonge cikondo cyà kumpàla cyà èkèleeziyà, cidi ciikàle Efèsò. Ndi mufwànyine kubibalulula cyàkàbìdi byòbi ebi kwangacila ànu ku cibangidilu, byònsò byàkafùndiibwa nàku awu ndi njinga kunubadilabì nwènù bàdi baswè kukenketa mu mabeji ènù amu.

²³ Cikondo cyà kumpàla cyà èkèleeziyà cìwra n’Cikondo cyà Èkèleeziyà wa Efèsò, kuumukila ku cidimu cyà 55 too ne ku cyà 170 paanyimà pàà lufù lwà Yesù. Pòlò nguvwa mùtootò wàci, ne cìwra ncikondo cyà kumpàla cyà èkèleeziyà. “Byenzi kabiyi ne dinanga” ke cìwra didyula dyà Nzambì. Difutu òwà “Muci wà Mwoyi.”

²⁴ Cikondo ciibìdi cyà èkèleeziyà cìwra kuumukila ku cidimu cyà 170 too ne ku cyà 312, Irénée ke uvwa mùsànjeela wa ditùkù adi. Ne didyula òwà dikengesh-. . . òwà makenga, ne èkèleeziyà mukèngeshìibwe. Difutu dyòdi: “Cifulu cyà butùmbi cyà Mwoyi.”

²⁵ Cikondo ciisàtù cyà èkèleeziyà cìwra m’Peegàmò, Martin Munsantu nguvwa mùsànjeela wa mwine èkèleeziyà awu. Cikondo cyà èkèleeziyà cìwra kubangila ku cidimu cyà 312

too ne ku cyà 606. Didyula òwya “ndilongesha dyà mashimi, Sàtaanà ùdìnga, dyasa dyà bukòòkeshi bwà Ciipaapà, ne dibàkà òwya èkèleeziyà mwenze pàmwè ne mbùlámàtadi.” Difutu òwya “manà masokoka, ne dibwe ditòòke.”

²⁶ Nènkù cikondo ciinâyì cyà èkèleeziyà cìwya n’Twatilà; Colomban ke uvwa mwanjèlò wa cikondo cyà èkèleeziyà aci, mùsànjeela; kuumukila ku cidimu cyà 606 too ne ku cyà 1520. Nènkù ncikondo cyà èkèleeziyà cìwya diseeswishangana dyà Paapà, Bikondo byà Mídimà. (Aci cìwya mmakèlèlèlè dilòòlò awu, nudi bamanye’s, Bikondo byà Mídimà.) Ne di—difutu, òwya “bukolè bwà kukòòkeshi naabu matùnga, ne Mùtootò wa mu Dindà,” kùdì mwanjèlò.

²⁷ Mpindyewu, dilòòlò edi, tudì tubanga cikondo ciitànù cyà èkèleeziyà, cidì ciikalè cikondo cyà èkèleeziyà wa Sàadi, S-à-à-d-i, Sàadi. Ne mùsànjeela mutùmina cikondo cyà èkèleeziyà eci ùwya m’Martin Luther, wàkalwa mutàmbe kumanyika kùdì bamanyi bàà mbàla bàà Bible anyì kùdì balongeshi aba, anyì kùdì beena kwitabuuja, èyowà’s, bàà leelù ewu aba. Nènkù cikondo cyà èkèleeziyà aci cyàkabanga mu cidimu cyà 1520 ne kujikaci mu cidimu cyà 1750, kuumukila ku 1520 too ne ku 1750; ne ncikondo cyà citùdì twètù tubiikila ne “Cikondo Cyà Dilongolola.” Kàdì didyula òwya “Bàkwàta mudimu ne dínà dyàbò bòbò biine.” Ne difutu bwà bashààdilè bakesè bàwà bashààle abu, òwya “Bwà kwendela kumpàla Kwèndè mu bilùlù bitòòke, ne mènà àbo mu Mukàndà wa Mwoyi wà Mwànà wa mùkòòkò.” Mukalenge àtubènesheku patùdì tubundulangana naaci mpindyewu apa.

²⁸ Mpindyewu tudì tubangila ku mvensa wa 1 wa nshapità mwi3, wa cikondo cyà èkèleeziyà eci. Mukenji mutùmina Sàadi, cikondo cyà dilongolola. Kamòtù kàà beena kwitabuuja bàwà bashààle, bambè bwònsò kujìmina’s.

²⁹ Mpindyewu bwà bàmwè bàà ku beenyi, ndi mufwànyine kwamba pa bwalu ebu apa, ne...bwà kanwikadi nwàlwa kushààdilapù paanyimà to. Bìdì mwà kwikala ànu bikolè, kàdì mîngà misangu netùteete bwà kufika ku mwaba utùdì mwà kupatwila mayiisha ètù aa lwà pa...kubizola, kulwa mu mapingaja bwà kubilengeja; tudì mwà kucyènza mu dyàlumingu. Mpindyewu, cyònsò cyà ku ebi cidì cileeja cyàkumpà- . . . cikondo cyà èkèleeziyà: ùmwè, ìbìdì, isàtù, ìnaayi, ìtaanu, isambòmbò, mwandamutekète. *Eci* cidì cibanga ne Filàdèlèfiyà. . .

³⁰ Ne cidì lwà kuulu eku *eci* cidì cileeja bukòlè bwà—bwà beena Mpenta, anyì èkèleeziyà uvwa ku Mpenta awu. Ùwya èkèleeziyà munène menemene ku cibangidilu, kàdì bààkabanga ci—ci. . . Nyumà wa cyena màngumba kubwelaye munkaci mwàbò, ùteeta bwà kuvwija Èkèleeziyà dìngumba, cyàkabiikidiibwà ne “Byenzedi byà beena Nikàlàwù.” Nudi

mwà kungumvwa mundekeelu mwàmwa anyi? Èyowà? Èyo. “Byenzi byà beena Nikàlàwù.” Mpindyewu, kacivwa cyanji kwikala *dilongesha* to. Ki dîbà adi twètù kwangata Mwàkù e kuwùsùnsulula, ncinyi cìvwa “byenzi,” ncinyi cìvwa “bwena Nikàlàwù.” Aci’s ndîna dyenyi kutùdi’s, bwena Nikàlàwù, ki mèmè kwangata cyena Ngelika e kucisùnsulula. Nènku *nikao* mbwena kwamba ne “kukòòkesha, anyi kucimuna, anyi kumwenena cintu kampànda.” Mwena Nikàlàwù, *làwù* mbwena kwamba ne “èkèleeziyà, mwena kwitabuuja.” Mwena Nikàlàwù, bye—byenzi bivwà biteeta bwà kumwèna beena kwitabuuja, ne kuteeka dibènesha dyònsò adi, ne umwèpelè udi ne cyà kubala Bible, umwèpelè udi ne cyà kufila dyumvwija, udi ne cyà kwikala ànu mwepiskòpò, anyi mfùmù munène kampànda wa èkèleeziyà.

³¹ Pashiishe tudi tusangana ne, mu cikondo ciibìdì cyà èkèleeziyà, kubangabi kubafinyina panshì. *Eci* cìcìdì ànu Mpenta; ne *eci* cyòci ndingumba (d).

³² Mpindyewu, mu cikondo ciisàtù cyà èkèleeziyà, Pègàmò, Mpenta ùkaavwa mufinyina yònsò panshì. Kàdi dilongesha dyà dîngumba, kulwadi kuumukila ku “byenzi” *eku*, ànu nànkù too ne ku “dilongesha” *edi*. Dîbà adi’s ki kushiishabo menemene, kusèlèlangana ànu mwab’ewu. Kusèlanganabo’s! Kùdi...musùmbà ewu ùvwa mubàmbìdikile tusùmbù twà mpenta atu panshì.

³³ Mpindyewu mùshindù wùndì ngàmba cyòci aci, bânà bèètù, aci’s mbwalu bulelèlè. Aci’s mbilondèshìle mifùndù minsantu yà maalu-malonda. Mikàndà yà Nsangilu wa Nicée, *Mukàndà wa Bafwile Diitabuuja Wa Fox*, ne mifùndù minène yònsò yà kale. Ndi ne mifùndù yà kale menemene mitàmbe yidiku ayi. Nènku muntu ne muntu...Ndi ngàmba nùnkù kakùyì... Ncyèna ngàmba ne ndi mwena Mpenta to. Aci kaciyèna cyumvwija...Pàndì ngàmba “mpenta,” aci kî mbwena kwamba ne mbulongolodi bwà ditùkù ditùdì ne mwoyi edi to. Aci’s ncipiile ànu mùdì bikwàbò byònsò amu. Kàdi ndi nswa kwamba beena mpenta balelèlè, Nyumà mulelèlè wa Nzambi mwikale ne Dilongesha dyà ku cibangidilu, ne mabènesha à ku cibangidilu, ne mènà à ku cibangidilu, ne bintu byònsò ànu menemene mwàkabangàbi ku cibangidilu mwàkenzekabi mu Bible mujimà amu.

³⁴ Mpindyewu, dîbà adi patùdì tulwa mu *eci* cikondo, nudi numòna kùdì Mpenta mukafike aku’s. Nudiku mwà kucimòna paanyimà apu bìmpè anyi? Nudiku mwa kucimòna bìmpè lwà paanyimà pààpa anyi? Èyo. Mpindyewu, kulwaku mwab’ewu, makèèlèlè dilòòlò awu, mu cikondo cinène citùdì *apa eci*, Constantin, Constantin, *C-o-n-s*; nèncifundè. Yèyè, bu mùvwàye mumpàngaanù, ùvwa...kulòmbayè beena Kilistò *aba* (aba bàvwà ne dilongesha dyà beena Nikàlàwù’s) bu bòbò mwà kusambila bwà wàmòna mwà kucimuna mvità kampànda; èè, yèyè ùvwa mwà kulwa mwena Kilistò. Mu ciine cikondo aci

pàvwàye ku mvità apu, wàkalòòta cilòòtà ne ùvwa ne cyà . . . Ku nkùruse mutòòke uvwa mutèeka kumpàla kwèndè, kwambaye ne: “Ku eci neùcimune.” Nènku aci’s ncyà bushùwà. Ki kutabulujaye cilwilu cyèndè ne kulaabayè nkùruse mutòòke ku ngabu yàbò, nènku ke mwaba wàkalediibwa anyi wàkabangila bulongolodi bwà Kàtòlikè, leelù ewu, bùdìbo bàbìikila ne Babandi bàà pa Tubalu bàà ku Colombus.

³⁵ Mpindyewu—mpindyewu, Constantin, kùdi . . . kwèna mwà kwangulula cintu nànsha cìmwè ku maalu-malonda, cyà ne yèyè ùvwa mukùdimune mucimà to. Yèyè ùvwa ànu mwena cidìidì wetù wa mukonyangale ewu. Ùvwa mu meeji èndè ne dyeji dyà—dyà kusangisha bukalenge bwèndè ne kubuwija ne dikàndà. Pa nànkù mu yèyè mwine, mwikàle mumpàngaanù, ukuukwila mpìngu; pashìishe kumònaye ne dilongesha dyà beena Nikàlàwù dikaavwa dyambà kufinyina panshì dikwàta mwaba, ki kwangataye ngenzèlu umweumwe utwàjàndulu makèlèlèlè dilòlò awu.

³⁶ Ne Yesù wàkadyànjila kucyàmba bidimu nkàmà yisàtu ne binaayi kumpàla kwà kwenzekaci, bwà ne ùvwa mwà kulongesha dilongesha dyà Baalàmà. Mùshindù mwine wakaseswisha Baalàmà bânà bàà Izalèèlà, wàkabafikisha ku dyenda masandi ne—ne kulambulabo . . . kwangata bintu bilambula mpìngu, kudya bintu abi. Mpindyewu, tudi bamanye ne “kudya kwà bintu bilambula mpìngu,” cìvwàci bulelèlè, cìvwa ànu kukuukwila. Babwela, bàvwa bìnamina mpìngu, babweja mpìngu mu èkèleeziyà wa beena Kilistò amu; ànu mwàkenza Baalàmà kale wàwa, kufikishayè Izalèèlà ku dyenda dyà masandi, bwà kuya ku difesto dinène dyà lupingu elu.

³⁷ Èè, Constantin wàkenza cintu cìmwècìmwè ne ngenzèlu wèndè awu, ne kwenzaye èkèleeziyà. Wàkafila byàbùngi ku Nsangilu wa Nicée, ne pashìishe bóbò . . . Yèyè wàkangata nzùbu minène yà—yàbùngì yìvwaye naayi, ne kuyìkudimunayi mu maèkèleeziyà. Ne pashìishe kwenzaye cyoshelu cinène cyà mabwe à matòòke mafinùnuke, cilengeja ne ngòlò ne mabwe à mushinga mukolè. Lwà kuulu menemene aku kutèekaye cintu bu nkwaswa wa butùmbi, ne kwenzayè muntu kampànda bu mfùmù . . . kubìikidiibwayè pashìishe ne “mwepiskòpò.” Ne kumutèekabo pa nkwaswa wa butùmbi ewu, Boniface III kutèekiibwa mu nkwaswa wa bumfùmù. Kàvwa ànu wendakana muvwale bu—bu muvwa beena musòkò bavwala to, kàdi kumwenzelabo mì—mizabi milenga minène ne kumuvwadikabo bu nzambì kampànda ne kumutèeka kuulu aku ne kumubiikila ne: “Mupinganyi.” Mupinganyi, anyi *Vicarivs Filii Dei*, cìdì cyumvwija ne “pa kaaba kàà Mwànà wa Nzambì.”

³⁸ Mpindyewu, apa mbwa ewu udi ne lungenyi, kwela mushoonyi, kufùnda cyòcì aci ne: *Vicarivs Filii Dei*. Ne pashìishe paùdì wela mushoonyi mwinshì emu usangisha nomba ayi, nènku nudi nupeta cyà bushùwà cyákamba Nzambì ne

cimanyinu cyà nyama wa lwonji aci: nkàmà isambòmbò ne makumi àsambòmbò ne yisambòmbò. Nwamònu's, Vicarivs Filii..Mpindyewu, mèmè nkaadiku muyè mu Loomo ne mufike mu Vatican. Ne cifulu cyà butùmbi cyà ntòndo yisàtu: bukòòkeshi pa iferno, dyulu, ne mpurgàtoriyò. Nwamònu anyi? Kumòna cifulu cyà butùmbi, kumòna cizaku, kumòna byònsò's, ànu mwaba awu.

³⁹ Mu bushùwà bwà bwalu, mu mapingaja à mu diinâyì pa dîbà isàtu jaajaaja mwawa ne cyà kutwilangana ne paapà wa *ndekeelu* uvwamu awu. Baron von Blomberg ùvwa ne...ne pashiishe kwambayè ne: "Mpindyewu, paùdi uya, Mwanèètù Branham, cintu cyà kumpàla cidì cikèngela bwà wèwè kwenza nkutwà cinù cyèbè cyà dyàbalùme ne kutwà mishìku ku mpètè awu."

⁴⁰ Mèmè ne: "Bwèèhe. Bwèèhe. Cyàpweka ne mâyì." Mèmè ne: "Ndi mupèèshe...Ncyèna mèmè cilumbu ne muntu awu to, yèyè...?..." Kàdi mèmè ne: "Kùdi cintu cimwèpelè, nèmpeèshè muntu mwànzù wèndè. Piikalayè 'Révérend,' abi's mbîmpè, 'Mwepiskòpò, Mukùlu, Docteur,' nî ncinyì cyònsò, mèmè's nènkosèle muntu awu mpàla. Kàdi kukuukwila muntu kampànda anyi? Ndi mfilà bwànyì buneeme kudi Muntu umwepelè: Yesù Kilistò. Ke Muntu umwepelè ùndì mufwànyine kutwà cinù kumpàla kwèndè awu." Mèmè ne: "Cyàpweka ne mâyì. Elà kasoonyi's." Ncyèna mufwànyine kucyàngata to. Ki pa nàнку mèmè... .

⁴¹ Paanyimà pàà mèmè mumane kwalukila kwanyì mèmè kusangana ne kuvwa mukwàbò mwena Àmèrikè munène wàkacyènzà, yèyè pèndè, Teddy Roosevelt. Wàkabènga kucyènzà bwà...Nudi bavùluke aci mu maalu-malonda anyi? Bwà ne wàkabènga kumòna Paapà bwalu bìvwa bìkèngela bwà kutwàye mishìkù ku mpètè wèndè awu anyì...Bàvwa bamwele ku mwánankàsà munène, kàbidì, nudi bamanyè's. Pa nàнку... .Kaa, to. To, bwèèhe. Nàнку dîbà adi... .

⁴² Nànsha nàнку, mu...Mpindyewu, bu Baalàmà... Pashiishe tudi bajandule makèèlèlè dilòlò awu ne, lwà ku... Mpindyewu, kaaba aka dyàmbedi, kumpàla kwà twètù kuumuka ku eci, bóbò kuswikakaja èkèleeziyà ne kusèlanganabò, kwangatabò mmwènenenu kampànda yà cimpàngaanù, mpìngu yà cimpàngaanù yivwa mu èkèleeziyà ayi. Nzambi wa Jupiter, nzambi wa dîbà, nzambi wa Mars, nzambi wa Venus awu, ne mpìngu yònsò yà tunzambì ayi ne kuyìpatulaye yònsò mu èkèleeziyà yà cimpàngaanù ayi; ne kutèekapù Pòlò, Peetèlò, virgo Mariyà, bwònsò abu, e kwamba ne: "Ki webè Mupinganyi nyèyè ewu bwalu Yesù wàkambila Peetèlò ne: 'Mèmè ndi nkupa nsapì,' ne yèyè mene ki mupinganyi wà cìpostòlò." Aci's cìcidì ànu dilongesha dyà Kàtòlikè too ne ku leelù ewu. Nènku mbatèèke mpìngu. Kàdi cyàkenzàbo ncinyì? Kubwejabo dikuukwila dyà mpìngu mu bwena Kilistò, bwena Kilistò bwà

ku dínà abu's; kî mbwena Kilstò bulelèlè to, bwalu beena mpenta bakesè abu. . .

⁴³ Mpindyewu vùlukàayi ne, ncyèna ngàmba. . . Ncivwa ngàmba ne: “Baptiste, Méthodiste, Presbytérien” to, bàdi mu byònsò. Kadi kantu kalelèlè, kashuwashùwàlè kàà Nzambì kàvwa mpenta; ki cìvwaku, ki cidìku, ne ki cìkaleku misangu yònsò! Ki kwakabangila Èkèleeziyà aku, ànu apa mene ne Bukolè bwà Mpenta.

⁴⁴ Mpindyewu, wèwè udi wamba ne: “Ncyà bushùwà anyi, Mwanèètù Branham?” Nènnùlòmbè bwà kwangata maalumalonda, ne kutàngila mu ntàntà yònsò wa cikondo too ne apa, ne kujandula ní yònsò wa ku bânà balelèlè, bàà bushùwà bàà Nzambì kabàakashààla bakwàte ku Dibènesha dyà Mpenta adi to; bààkaakula mu myakulu, kwandamuna myakulu, bàvwa ne bimanyinu ne maalu à kukèma, babàtìjìibwe mu Dìna dyà Yesù Kilstò. Bintu byònsò byàkenza bapostòlò abi's, bààkabyènza pààbò, mu bikondo byònsò abi. Ki bwà cinyi mwòmò amu, mvwa mbala maalumalonda, mèmè kwangata Pòlò ne Irénée ne—ne—ne—ne kupweka too ne ku Martin Munsantu, Colomban; yònsò wa ku bantu abu (kupweka too ne mu cikondo eci), ùvwa ne bimanyinu ne maalu à kukèma.

⁴⁵ Èyo. Kwambaye ne bàvwa. . . cikolokolo cìvwa munkaci mwà. . . Mbìmpè nàнку anyi? Èyo. To, bàdi bàkùpa mitù yàbò, kabèèna mwà kumvwaku mpindyewu to nànsha kakesè, Billy. Èyo. Udi mwà. . . ? Mmwòmò. . . ? Mpindyewu, nudi nungumvwa mpindyewu anyi? Mpindyewu, abi bidì bishi? Mbìmpè nàнку anyi? Èyowà? Bantu bònsò bàdi bàmba ne: “Èyo.” Pòlò, aci ncilèma cìmwè ku lwèbè luseka. Èyo, mbìmpè.

⁴⁶ Mpindyewu, mu eci cikondo dìbà adi pààkenzàye cintu cinène menemene eci, ne kubandishaye muntu ewu bu mwepiskòpò wa buloba bujimà kumutù kwà èkèleeziyà yònsò, kumupèesha mfranga búngì cyanààna ne bikwàbò, ne kubàlayayè, ne kusangisha bushùwà èkèleeziyà ne mbùlámàtadi pàmwè, ne kulekela èkèleeziyà ùkòntonona mbùlámàtadi. Kumuvwija muntu munène. Pa nàнку kùdi ànu menemene. . . Cyàkenza Constantin cìvwa ànu cintu cìmwècìmwè cìtùdi tusangana lwà mu èkèleeziyà mukwàbò ewu aci, cyàkambà Nzambì aci; ne, mu matùkù à Eliyà, bààkalekela mukàjì awu Izàbèlè bwà kukòokèsha bânà Bèndè; aci cyàkenzekà mu Cikondo cyà Mìdimà. Kàdi tàngilàayi apa mwaba ùdi Mpenta usanganyibwa mpindyewu. Èkèlekèlè, èkèlekèlè! Kàdi's mmufiikishiibwe fitùtù. Nènku munda mwà bidimu bitwè ku cinunu, aci. . . kubangila bu ku cidimu cyà 500 too ne ku 1500, èyo, mbwena kwamba ne cidimu cyà 606 too ne ku 1530. . . 1520, ki nomba milelèlè ayi, kàdi bìipacila bidimu cinunu's. Nebà. . . dikèngeshiibwa dyà ne ku mashi. Balaayi maalumalonda.

⁴⁷ Mpindyewu, mwena Kàtòlikè neàkwambilè ne èkèleeziyà

wa beena Kilistò, bôbò ki èkèleeziyà wa beena Kilistò. Bôbò's ng'èkèleeziyà wa beena Kilistò wa *cyena màngumba*. Kàdi beena mpenta balelèlè bààkiipaciibwa, bààkashipiibwa, ne bààkashipiibwa ne cikisu, ne bààkabàshipa kùdì baapaapà ne bèèpiskòpò ne bakwàbò, beedi bàà mashi panshi ànu beètù bàà menemene's.

48 Mpindyewu, dīngà ditùkù cyôci aci necindombè mutù wànyì, nwamònu's, bwà kwamba cyôci aci. Kàdi aci's ncintu cimwèpele cyà bushùwà, ndi mumanyè ne kúnyaayà nkwèpi, mpindyewu ndi mumanyè. Cìcìdì ànu cìtùngunuka ne kuzololoka mashi. Kàdi dībà adi dyalu mpindyewu, dinùdì numòna bilondèshile bìdì byènzeka mu ditùnga ne kabyàkunenga to. Kwikadiku wàtwa cìmpìngà pa Aci to! Aci's m'Bulelèlè. Shààla wèwè ànu naaBu. Sambàkàjàku mashi èbè bu bôbò abu mu ditùkù adi.

49 Mpindyewu, mwômò emu nudi bamòne cyàkenzekà aci. Pashìishe mwômò emu dilongesha dyà Izàbèlè kubweladi. Izàbèlè uvwa mukàjì, mumpàngaanù uvwa . . . Aakàbà wàkenza cintu cìmwècìmwè cyàkenzà Constantin aci; wàkasela mukàjì ewu bwà kukolesha bukalenge bwèndè, ne kubweja dikuukwila dyà mpingu mu Izàlèlèlè ànu menemene mùvwà Constantin mwenze kale wàwa. Nènku Mpenta ukaavwa mwambe kujimina yònsò nkòong.

50 Mpindyewu, ke Nzambì kujuula Martin Luther. Ndi muswè bwà numòne mùdìbi biya *mwab'ewu* ne byàmba kujìmina byònsò menemene, pashìishe bìbangila *apa* ne butekète, ne bìpweka too ne *apa* kàbìdì. Ne mèmè ndi mwenze ànu bu cimanyinu pa cyôci aci bwalu ndi—ndileesònà dinène bwà mu dyàlumingu dilòdòlò, bu Mukalenge mwà kwanyisha.

51 Mpindyewu—mpindyewu, ndi ngiitabuujà bulelèlè ne tudi bu bambululeku mpindyewu too ne kutùkaadi bafike eku. Mpindyewu, ànu mwômò *emu* ki mùdì Cikondo cyà—cyà Mìdimà, mwaba ewu mene, kuumukila ku cidimu cyà 1500 . . . kuumukila ku cidimu cyà 606 too ne ku cyà 1520. Ànu mwômò emu. Nènteeekè eci kaaba aka bwà nwamòna . . . kuumukila ku cidimu cyà 606 too ne ku cyà 1520. Ki Cikondo cyà Mìdimà ncyôci aci, èkèleeziyà ewu kaaba *aka* mene, Cikondo cyà Mìdimà. Mpindyewu, èkèleeziyà utùdì tukalenga mpindyewu ewu ng'èkèleeziyà wa ba-Luthériens.

52 Mpindyewu, pàmwè ne bwònsò kale wàwa, bantu abu bààkafwila mu . . . Bantu aba bu Irénée, ne Martin, ne Colomban, ne bààkafwà. Nènku mpindyewu udi wangata muntu kanà yònsò udi muswè kukebulula bwalu-bulonda kanà bwònsò bùdì ujinga abu, bôbù bwikale bwalu-bulonda bujaadikiibwe ebu, nènku pàdìbo banwàmbila ne “Patrick Munsantu uvwa mwena Kàtòlikè,” kì mbamanye cìdìbo bàmba aci to. Patrick Munsantu wàkatontolola èkèleeziyà wa Kàtòlikè, ne kààkayakù ku Loomo to, kàdi wàkabènga dilongesha dyàbo kwòshà ne munu mwìkù.

Ncyà bushùwà menemene. Paùdi uya ku nord wa Ang- . . . anyi ku Irlande leelù, nènku neùmòne cintu cìmwècìmwè aci. Patrick Munsantu ùvwa muntu wa Nzambì! Kàdi, Patrick Munsantu awu, pàakambàbo mwómò amu ne yéyè—yéyè wàkiipata nyoka yònsò mu Irlande amu, cìvwa mmwanu mwela.

⁵³ Mbanganyi bàà ku nwênù bàkaatuku babale ne buumvwe balonda bwà William Tell wàsa cimuma cyà pomme citèèka pamutù pà mwanèndè wa balùme? Aci's mmwanu mulonda wà cyena Kàtòlikè, kabùtuku bwanji kwenzeka nàнку to. Mwya nsanganyiibwa ànu mwaba uvwaci ne cyà kwikala cyenzèkele. Mbafunde lwà kuulu aku ne: “mwanu, kabyèna nàнку to,” mu Suisse mwámwa. Billy ne mèmè tuvwa basòmbe kuntwaku lwà ku mwelelu wà Dijiba dyà Lucerne kwàkènzàye—cyàkènzàye cìvwa, wakaasa muntu ku cingoma; ncyà bushùwà, kàdi kí ncimuma cyà pomme pamutù pàà mwanèndè wa balùme nànsha. Aci's cidi ànu mwanu, diitabuuja dyà majimbù ne bikwàbò, kabìvwa nàнку to. Kakwenaku mulubù wà bwalu bu nàнку to, mwaba wàkènzèkelàbo anyi ní ncinyì, wà ne ùtukù mucyènze nànsha. Nènku mbucitampàkaje bushùwà ne bwambe cìvwa bwalu's. Mpindyewu, mu cyòci eci, kakwènakù bwalu-bulonda bwà bushùwà bùdì bwàmbakù ne utu mucyènze nànsha. Nwamònu's.

⁵⁴ Nàнку mpindyewu apa, mu cikondo cyà èkèleeziyà, s'ki mùdìci cyambe kujimina cyònsò, kacìciyiku mwà kumweneka nànsha kakesè to. Mpindyewu mu cikondo cikwàbò eci kulwaku cikondo cyà Dilongolola. Mpindyewu, bintu ebi kaaba aka paanyimà pàà bidimu bitwè ku cinunu byà mifitu ne mîdimà ne dijìmine, ne bikwàbò byà mùshindù awu, èkèleeziyà mwenze bu mujimije Irénée mu meeji. Ùvwa muntu munène, muntu wa difwàna dyà Nzambì. Ki mùvwà kàbidì nkàmà yàbùngì yà bansantu bàà musinga mukolè abu bààkafila mashi à mwoyi wàbò ne budiswile bwònsò (biimàne mu cipalu cyà manayi aci,) nwamònu's, bwà bwalu bwà Kilistò, bwà dibatiiza mu Dîna dyà Yesù Kilistò, bwà dyakula dyà mu myakulu, dibìika dyà ku lufù dyà Yesù Kilistò mwikale ne mwoyi mu nsòmbelu ne bwikadi Bwèndè bwà Bunzambì, pàvwà bantu bàdì *badibìikila* ne mbeena Kilistò babàkengèsha apu. Ncyà bushùwà. Ncyà bushùwà menemene.

⁵⁵ Kaa, cidi—cidi mmusumbà mukwàta kùdi badémòns mukumbanyine iferno wà ní mbanganyi apa's. Balwa nàнку ne badyenza bulongolodi ne badìvwija: “ùdibìikila mùdiye mupròfeta mukàji, muumvwiji wa Nzambì wa Dìyì, muntu nànsha umwe kí mmudìmanye to pa kuumusha bòbò.” Ùdibìikila yéyè mwine nàнку's, kàdi's mmwena mashimi. Nudi numòna anyi? Ki bwalu mbwòbù abu's. Kàdi mu cikondo cìmwècìmwè aci; mwikàle ne mwanjèlò Wèndè mwaba awu, mwikàle ne Bulelèlà. Bulelèlà nebwalukile misangu yònsò ku Cyòci eci. Nwamònu anyi? Bwàlukila misangu yònsò ànu ku cibangidilu,

bwalu Nzambi kàtu ushintuluka ku Aci to.

⁵⁶ Mpindyewu, ne tudi bajandule kàbidì ne, makèlèlèlà dilòòlò awu, kumpàlà kwà twètù kuumuka ku eci, bwà kushindikiihwaci mu myoyi yènù. Kàvwa ànu...Mu cifwanyikijilu, Izàbèlà, ùvwa ne—ne mwànà wa bakàji. Nudi bavùluke aci anyi? Nènku Bwàkabuulwibwà 13 mmwambe ne èkèleeziyà udi mutombòkele Nzambi ewu, Loomo, uvwa ne bânà bàà bakàji. “Yèyè ùvwa mamwëndè wa bandumba.” Ncyà bushùwà anyi? Izàbèlà ùvwa ne mwànà wa bakàji, ne cyàkenzà Izàbèlà ne mwanèndè wa bakàji awu ncinyi? Nudi numòna bintu byònsò abi, bifwanyikijilu ne mindidimbi. Izàbèlà wàkatabalela bwà mwanèndè wa bakàji kusélanganaye ne Yèholàma, uvwa mwànà wa balùme wa Yèhoshàfàtà mu Yudaaya awu’s.

⁵⁷ Izàlèlèlà ùvwa mupanduluka mu cikondo aci, mùshindù ewu’s. Ki Yelusàlemà *ewu*, ne ki Yudaaya *ewu* apa’s. Èè, Aakàbà ùvwa yèyè *apa*, ne Yèholàma ùvwa *apa*. Èyo, Izàbèlà ùkaavwa mucimune *eci*, Izàlèlèlà mujimà mwambule mpingu. Pashiishe... (Bwònsò pa kuumusha Eliyà ne kasumbù kakesè kàà lulamatu aku.) Èyo. Mpindyewu, ku *elu* luseke kùvwa Yèholàmà lwà mu Yuda mwàmwa; nènku pàakalelaye mwànà ne Aakàbà, wàkangata mwànà wa bakàji ewu ne kumusèlesha kùdì mwànà wa balùme wa Yèholàmà...anyi mwànà wa balùme wa Yèhoshàfàtà uvwa Yèholàmà awu’s, ne kubwejayè dikuukwila dyà mpingu mu Yuda, ne kwibakaye byoshelu byà bumpàngaanù mu Yelusàlemà.

⁵⁸ Ki cyòci aci menemene cyàkenzà èkèleeziyà wa Kàtòlikè’s! Kufilaye dilongesha dyèndè dyà màngumba adi ne bikwàbò, kàdi kuumusha Nyumà Mwimpè mu èkèleeziyà *emu* ne mwanèndè wa bakàji awu (Ba-Luthériens, ba-Méthodistes, ba-Baptistes, beena Mpenta, ne bikwàbò). Ki cyòci aci menemene cyàkenzàye. Bible mmwambe ne: “Yèyè ùdi mamwëndè wa bandumba.”

⁵⁹ Mpindyewu, nukenketè ànu mu Mifundu. Nwènú bamòne—nwènú bamòne cintu kampànda cishùllàngàne mu Mifundu, ne maalu-malonda miikàle ànwàngana menemene ne bimanyinu bimwèbimwè abi, ùlwe kumòngana naanyi bu muntu mukàlànga. Nwamònu anyi? Ncyà bushùwà. Kacyènakù to!

⁶⁰ Mangumba aa mbintu byà lulengu bitùdiku bapetè mu cyena Mishònyì, biteeta kwenza ne bantu bàkòokeshè èkèleeziyà, cikwàbò cimfwányi cyà dyàcimwè ne cidì cisòmbe pa nkwasà wa butùmbi aci. Mwepiskòpò mfùmù, bakulu batàngidi bàà Mpenta ne: “Èè, mpindyewu, mmònebi tǔng, dilongesha dyèndè didi cinyi? Kaa, yèyè ùvwa ùbàtiiza mu Dìna dyà Yesù anyi? Kèna mwà kulwa apa to. To, mukalenge, to, bânà bèètù. Cibèngaayaaku’s.” Nènku aci kàbidì’s ncibèngibwe. “Nènnùfikishe ku dyumvwa ne, muntu nànsha umwe wa kunùdì kàyiku mu masangisha àdi kwàka awu to. Cilekelaayi. Nànsha wèwè usaama bishi, kuseemenyiku to, nànsha Nzambi wenzamu

cinyi. Wèwè kùyi umòna mutùdi tumòna twètù to, mòna's, kwèna umònakù to nànsha kakesè.” Cimfwànyì cyà nyama wa lwonji! Ne cimfwànyì cìvwa ne mwoyi bwà kwakula. Ncyà bushùwà menemene. Wèwè kùyi welaku meeji ne ùdi mwà kwakula to, teetabi kumukandameena ànu kakesè musangu ùmwè's. Uh-huh, ncyà bushùwà ne udi mwà kubwela mu lutatu.

⁶¹ Ndi mvùluka, ku Tulsa, mu Oklahoma mwàmwa, mvwa. . . Kaa, mvwa ngenda mpicila mu cimvundu cibi be muntwamu, màngumba awu kubangawu kunyungulukila kwine aku. Nènku mvwa musòmbe mu nzùbu emu dīngà ditùkù ki mèmè kumòna cì—cikèèna-kumòna. Mèmè kumòna kànà kàà kàmpuusù kakesè kàà—kàà. . .kale, kīmpè be, kakesè, kàdi kàvwa kalààle pa musààmù wà swà, ne kàvwa kantu kakesè kalenga kàà dikèma. Ki mèmè kuya mutangile kùvwaku aku (kàdi ntu ncìina tumpuusù), nènku mèmè kuyakù ne kubanga kukalaaba cyanza pa myòsà, nènku ki kwelaku byonà ne: “krruu, krruu.” S'nutu bamanye mutùtu twenza mutooyi wa lukutukutu awu's, nudi bamanyè's. Nènku mvwa munkaci mwà kukàlaaba cyanza pa myòsà, mèmè ne: “Kànà kàà kampuusù kakesè, kalenga be.” Ki kòkò aku kamòngane ànu ne: “krruu,” ànu bīmpè, nudi bamanyè's.

⁶² Ki mèmè kwela mèsù lwà paanyimà pàà musààmù wàkù awu apu, pafùnda ne: “Kànà kàà kampuusù kàà cyena Mpenta.” Èè, mèmè kudyambidila ne: “Mpindyewu, aci kī ncyà cikèmesha anyi.” Ki mèmè ne: “Eci cidi ne cyà kwikala cikèèna-kumòna.”

⁶³ Ki Cintu kampànda kwamba ne: “Paùdi ànu ukàlaaba cyanza ulonda muyaaya myòsà yàkù amu, mbīmpè; kàdi mpindyewu wèwè muswè kumòna cìdiku, kalaabe cyanza pa myòsà uyaluja cyànyimà.” Nwamònu anyi? Nànku pangàakakàlaaba cyanza ngaaluja myòsà cyànyimà, kupandaku mèsù, à màyi à matàmbà awu, kàdi kushààlaku cilengulengu ciimane mwab'awu kantwila matè ne mwàkù mwònsò's. Nwamònu's, kàlaabebi ànu cyanza pa myòsà waluja cyànyimà ndambù's. Mwambilebi ne dibatiiza dyèndè dyà mu “Taàtù, Mwànà, ne Nyumà Mwīmpè” adi ndyà dyabùlù ne ndyà èkèleeziyà wa Kàtòlikè, tàngila umòne cyàmwenzekelà's. Nwamònu anyi? Ùdi ujuula musààlàlà.

⁶⁴ Mèmè kulwa, kwambila Mwanèètù Gene ne bakwàbò abu, lwà mu. . .kaa, Mwanèètù Leo ne bakwàbò, mèmè ne: “Ncyà bushùwà ne mvwa mupete cikèèna-kumòna cilelèlè cyà màngumba à cyena Mpenta mu eci's.”

⁶⁵ Mpindyewu nshapità mwi3, twánjààyibi. . .Sààdi ng'èkèleeziyà mufwè. Mmufwè bwalu mbabàshipe munda mwà cikondo eci. Ànu kapeyipeyi kakesè cyanàànà kàà Mwoyi, netùjandule mu tusunsa tukesè emu ne cìvwa ncinyi, ànu mu katanci kakesè emu. Kuumukila ku cidimu cyà 1520 too ne ku cyà 1750 cìvwa n'Cikondo cyà Sààdi eci. Nènku mùtootò, anyi

mwanjèlò wa . . . Mùtootò ùvwà mu cyanza Cyèndè awu, ùvwà mmwanjèlò anyi mùsànjeela wa cikondo cyà èkèleeziyà aci. Aci ncyumvwika bitòòke menemene anyi? Mùtootò awu ùvwà mwanjèlò, ne mwanjèlò mmùsànjeela wa cyôci cikondo aci. Èyo. Èyo.

⁶⁶ Mpindyewu tukaadi bajikije ne Nsangilu wa Nicée. Yèyè wàkafwila muntwamu, ne bônso kubwela mu bukòokeshi ne butumbi, èkèleeziyà ne mbùlâmàtadi kudisanga. Nènku kùdikù muntu mwà kuvùluka cìvwa dileesònà dyambè makèlèlèlè dilòòlò, cyàkadyàmbidila bantu bààbùngì abu anyi? “Bukalenge bwà bidimu cinunu bukaavwa bubange.” Ne bwônso . . . “Babweja Bukalenge bwà bidimu cinunu kakùyì dilwa dyà Kilistò to.” Nwamònu anyi? Dilwa dyà Kilistò s’ki didi dibweja Bukalenge bwà bidimu cinunu, cintu cyà kumpàlà. Nènku mu matùkù awu bàvwa ne . . . Nwènù bangate maalu-malonda, nudi nujandula ne bàvwa ne ba-Yesù bàà mashimi bààkajuuka ne bikwàbò byônso, nwamònu’s. Nènku bàvwa mene beela meeji ne paapà awu ùvwà n’Yesù, kumubiikila ne *mupinganyi*, “pa kaaba kàà Mwànà wa Nzambi.” Eyowà, nzambi munène wa cijila, bu nàнку awu, musòmbe mwaba awu.

⁶⁷ Lekelaayi nrwàmbilèku cintu kampànda. Bible ùdi wàmba ne pààlwà Yesù . . . kumpàlà kwà kulwaYè, “Nekùjuuke baprófetà bàà mashimi, ne nekùjuuke ba-Yesù bàà mashimi.” Ncyà bushùwà. “Mónaayi, kaaba aka . . .” Kàdi lekelaayi mbweje eci mu mwoyi wènù amu: Yesù kààkudyataku dikàsà pa buloba ebu to pàdi Èkèleeziyà kàyì mwambwibwe ne muyè nànsha. Mpindyewu, nwènù lamaayi ànu aci mu meeji, bwalu nekùjuuke ba-kilistò bàà mashimi. Kàdi Yesù kaakulwa pa buloba apa to; bwalu mpungi neàdile, ne Yèyè kààkulwaku to, tudi tusambakeena Nendè mu mpeepèlè. Èkèleeziyà mumane kuya. Ne pashiishe pààmweneka Yesù, neciikale dyalukila. Bàà Bisàmbà byà bendè bàdi bàya bwà katuutakeena Nendè mu mpeepèlè. Aci mMufundu anyi? Nwamònu anyi? Bàdi bàya bwà katuutakeena Nendè mu mpeepèlè, ne pashiishe tubànda. Ne Yesù ùdi . . . kààkudyataku makàsà Èndè pa buloba pàdi Èkèleeziyà kàyì mwambwibwe nànsha ne muya nendè Kumbèlu ne pàdi Didya dyà Dibanji dijika mu Dyulu; díbà adi Ùdi wàlukila bwà bàshààdilè bàà beena Yuda.

⁶⁸ Pa nàнку, mpindyewu, cyàkajika, Nsangilu wa Nicée awu. Èkèleeziyà ùkaavwa—ùkaavwa mu bukòokeshi bwà bumfùmù bwà paapà munda mwà bidimu bitwè ku cinunu. Bàvwa bashipe aba bônso bàvwà babengangane naabo pa bidibo bàmba pa bwalu abu. Ncyà bushùwà. Anyi uvwa ulwa mu bukòokeshi bwà cyôci aci anyi uvwa—uvwa—uvwa mushipiibwe, bu mwàkenzelàbo Izàlèlèlè kùdi Izàbèlèlè amu’s.

⁶⁹ Nyumà Mwimpè ùkaavwa mumane kuumuka pakuumusha ànu bantu bakesè menemene mu cikondo aci, ànu mùvwà Eliyà ne bàshààdilè bàà Izàlèlèlè bàvwà kabàyi batweku cinù kumpàlà

kwà Baalàmà abu. Nwènú baswè kucibala kuntwaku, mmu Bakalenge wa Kumpàla, nshapità wa 19, ku mvensa wa 18, pàvwà Eliyà mwimane mu nyongolo mwàmwa ne kwambaye ne: “Mukalenge, mba—mbashebèye bapròfeta Bèèbè bònsò. Mbenze byònsò, kàdi mèmè—mèmè ndi nkàáyanyì. Ne mèmè ki umwèpelè udi mupàndùke.” Kàdi Nzambì wàkamwambila ne Yèyè ùcivwa ne nkàmà yàbùngì bàvwà kabàyi batwile Baala cinù to, mu beena kwitabuuja mwàmwa.

⁷⁰ Nàнку awu, Sààdì, mpindyewu tudi tubanga. Mwaku mwine Sààdì, mvensa wa 1. Mwaku Sààdì, mu ngàakwilù wa mu Anglais, wùdi wùmvwija ne, wèwè muswè kuwùtàngila, mbwena kwamba ne “bapànduke abu.” Sààdì mulelèlà úvwa “mbapànduke abu’s.” Ke cìdi Sààdì ùmvwija’s, èyo, “bapànduke abu.” Mpindyewu, nwamònu’s, ne “bapànduke abu.”

⁷¹ Mpindyewu netùbange ku wa 1. Ànu...Netùcinyike ne *ncikondo cyà Dilongolola* nènku ncintu cìdi cikùmbànàngana menemene bwà dilongolola edi bu twètù mwà kuciinyika nàнку, bwalu cidi...Dilongolola òvwa “mbapànduke abu” bààkafùmina kule ne kupandukaku abu’s.

⁷² Mpindyewu twàngatàayi mvensa wa 1:

...fùndila mwanjèlà wa èkèleeziyà wa Sààdì ne: Bintu ebi mbìdìbo bàmba kùdi ewu udi ne... Nyumà mwandamutekète yà Nzambì, ne mìtootò mwandamutekète; ndi mumanye mudimu wèbè, ne mùdì ne òdìna dyà ne udi ne mwoyi, pèèbè mufwè.

⁷³ Mpindyewu dyela dyà mwoyi. Mpindyewu, Nyumà mwandamutekète ayi yìdi...“Nyumà Mwandamutekète ne mìtootò mwandamutekète.” Nyumà ayi yìvwa mbanjèlò bàvwà bàlwa kùdi mìtootò yìvwà miikale misànjeela ayi. “Nyumà Mwandamutekète,” misangu mwandamutekète mishìilàngàne yìvwà Nyumà Mwìmpè mwà kulaaba mùsànjeela, uvwa mìtootò mu ditùkù dyèndè awu. N—Nyumà ngwa Cyendèlèlè, ne mìtootò wàkènjiibwa mu kiipàcìlà kàà kuleeja Bukènkè mu mufitù wà bikondo byà èkèleeziyà bìdì tundeja ne mìtootò munkaci mwà kuleeja ebi. Mwanjèlò awu, Nyumà awu, ki wákaya ku mìtootò awu ne kuleeja Bukènkè bwà Nyumà Mwìmpè ku mìtootò ewu kùdi cikondo cyà èkèleeziyà aci. Aci, nudi bafwànyine kumanya...kudikonka ne Nyumà mwandamutekète ayi mbanganyì. Mmisànjeela mwandamutekète yà bikondo mwandamutekète byà èkèleeziyà. Nwamònu anyi? Mpindyewu, ne musangu wònsò wùvwà mìtootò awu wùmata mu cyalu, Nyumà Mwìmpè ùdi ùpweka ne ùlaaba mìtootò awu maanyì ne ùwùlama ànu menemene mùvwà wà kumpàla awu.

⁷⁴ Mpindyewu lekèlaayi—lekèlaayi nnùjaadikilè aci. Pòlò mmwambe, panwikalà baswè kumanya ne ùvwa mmùtootò wà mùshindù kaayi. Bwalu, vùlukaayi ne, Sàtaanà ùdi mìtootò,

yêyè pèndè, mùtootò wà dindà. Mpindyewu mònayì, Pòlò wàkamba... Nudi nwitabuuja ne yêyè nguvwa mùtootò mutumina èkèleeziyà wa Efèsò anyi? Wàkamba ne, mpindyewu, panwikala baswè kumanya ne Cyôci aci ncilelèlè anyi to. Mu Galàtiyà 1:8, Pòlò mmwàmbe, wàkula mwaba awu ne, paanyimà pàà cikondo nekùlwe, ne mibwàbwà yà lwonji ne bikwàbò, kwambaye ne: “Mwanjèlò yêyè mutùùlùke ùfùmina mu dyulu ne mulongèshe èvànjeeliyò mukwàbò nànsha umwe...” (Mpindyewu, yêyè ùvwa mumanye ne muntu ewu ùvwa ùlwa mufwànàngàne ne mwanjèlò ne *mupinganyi* munène.) Yêyè ne: “Nànsha yêyè mwikale nganyì, mwanjèlò anyi nì nganyì mudidinge mulwè ne mulongeshe cintu cikwàbò kanà cyònsò cidi kaciyi Èvànjeeliyò utùdi banùlongeshe ewu to, èdiibwè mulawu.” Ncyà bushùwà anyi?

⁷⁵ Pòlò s’ki wàkabenzeja bwà kubàtijiibwabo cyàkàbìdi bu bóbò kabàyi babàtijiibwe mu Dìnà dyà Yesù Kilistò to ne: “Lwàyi nùbatiijiibwè cyàkàbìdi bwà kupeta Nyumà Mwímpè,” Byenzi 19:5. Ùvwa kàbìdi nyêyè wàkatentekela bantu byanza, ne mapà, ne kuteeka èkèleeziyà mu bulongame ne kwenza kwà bishimà, dyondopa dyà kùdi Nzambi, mapà à myakulu, dyandamuna dyà myakulu. Ncyà bushùwà anyi? Kolintò wa Kumpàla 12, nudi numòna cidi Pòlò mwambe’s. Kolintò wa Kumpàla 12, nènku nenùcisangane. Wàkatèeka mu èkèleeziyà... Nzambi mmutèèke mu èkèleeziyà mapà manène aa; ne Pòlò wàkaatèeka mu bulongame, ne wàkaatèeka mu bulongame bwà àmòna mwà kukwàta mudimu bwà butùmbi bwà Nzambi. Pòlò ngwàkamba nànkù. Dìbà adi muntu nànsha bàmwamba ne nganyì, nànsha mwikale wa mu dingumba kaayi, udi uteeta kunwambila ne matùkù à dyakula dyà mu myakulu, dyandamuna dyà myakulu, Dyondopa dyà kùdi Nzambi, ne bishimà, ne bujaadiki bwà Nyumà Mwímpè bu dibatiiza... èdiibwe mulawu. Bwalu Nyumà umweumwe uvwa pambidi pàà Pòlò awu neikale Nyumà umweumwe wàkatùmiibwa ku cikondo cyà èkèleeziyà civwà cilondà awu, byà mwomùmwe ne cikondo cyà èkèleeziyà cidi cilondà, ne byà mwomùmwe nànkù too ne kundekeelu kwà cikondo cyà èkèleeziyà. Nyumà umweumwe awu, Nyumà Mwímpè. Nudi nwitabuuja nànkù anyi?

⁷⁶ Bu nwènù mwà kumòna eci, eci ncifùndiibwe mwaba ewu. Mufùndi ùvwa mumanye. Tàngilàayi, “Nyumà mwandamutekète.” Tàngilàayi ne: dileetà dinène dyà “N,” Nyumà Mwímpè, ànu umwe wàbo. Uh-huh. Nyumà Mwímpè umweumwe awu mwikale ùlwa misangu mwandamutekète kùdi bikondo mwandamutekète byà èkèleeziyà mwikàle ùpatula Bukènkè bùmwebùmwe abu. Nuuvu mpindyewu anyi? Bikondo mwandamutekète byà èkèleeziyà, misangu mwandamutekète Nyumà Mwímpè ewu ùvwa mwà kutwàla Mukenji ùmwèumwe ewu! Ke mulawu kwambiibwa kùdi ewu yònsò wikala mwà kuCishintulula.

77 Mpindyewu tumònebi aci necidi cipetangana ne dibuulula dyà cintu cyònsò mu kaabujimà. Yèyè ne: “Ewu yònsò wàdìdinga kuumushila anyì kusàkidila, cintu cìmwècìmwè aci necyùmushibwe (cyèndè citùpà) ku Mukàndà wà Mwoyi.” S’ki cintu cyònsò aci nkòng cibwikidija dībà adi. Pa nànkù kakwena mpùnga bwèbè wèwè bwà kutupika anyì kufinyika mu mwaba mukwàbò nànsha ùmwè to, wamònu’s, bwalu s’ki Cyòcì aci kwajiki. Ki cyàkambà Nzambi ncyòcì aci, ki cyàkambà Nyumà, ne cyòcì aci ncidi Èkèleeziyà myambe. Mpindyewu, wèwè muteetè bwà kufinyikamù dilongesha dyà mùshindù mukwàbò kanà ònsò dishiilàngàne ne dyàkalongesha Pòlò, ndyà mafi! Bible mmubinge’s. Nsòmbelu Wendè. . . Yesù mmwambe ne: “Mèmè nèngùmushè cyèndè citùpà mu Mukàndà wà Mwoyi.”

78 Mpindyewu, wèwè udi wamba ne: “Ncitùpà kaayi cyà Mukàndà wa Mwoyi aci’s?”

79 Kùdi bantu bùngì cyanààna bàdì ne mènà àbo mu Mukàndà wà Mwoyi bìikala bushùwà ne cyà kupangila’s. Nudi bamanye aci’s, kí mmwòmò anyi? Nudi bavùluke dilongesha dyà dilòlò adi anyi? Nùvwa bacyùmve anyi? Ndi mufwànyine kucyàmbulula’s; kabyena byànji kuumvwika ànu bìmpè to; ncyèna nguumvwa bìmpè to, nwamònu’s.

80 Yudààsè Mpongoloki ùvwa mwànà wa Sàtaanà, yèyè ùvwa dyabùlù mumwèneshiibwe mu mubidi. Bible mmwambe ne ki civwàye. Bible mmwambe ne: “Wàkalediibwa mwànà wa kabùtù.”

81 Tàngilàayi eci ànu bwà katanci kakesè cyanààna. Mpindyewu, pa eci pàvwa Yesù; *apa* mwivì ùvwa ku dyàbalùme Dyèndè; *apa* pàvwa umwe ku dyàbakàji Dyèndè. Mpindyewu, pàvwa. . . Yesù ùvwa Mwànà wa Nzambi. Ncyà bushùwù anyi? Mpindyewu, bàmwè bantu batu ànu bàmona nkùruse yisàtù, kàdi kùvwa yinaayi. Nkùruse yinaayi! Mpindyewu, nkùruse ncyini? Mmuci. Mmwòmò anyi? Bible mmwambe ne: “Èdiibwe mulawu ewu udi mukùdika ku mucì.” Ne Yèyè wàkavwijiiibwa mulawu bwètù twètù, Wàkakùdikiibwa ku mucì. Ùvwa mukòshiibwe, kàdi’s civwa mmuci. Mmwòmò anyi? Èyo. Lwà kwìnshi *eku*, kwìnshi kwà kakùnà aku, kùvwa kwimàne mukwàbò mucì. Yudààsè ùvwa mulembèlèle ku mucì wà sycamore. Mmwòmò anyi?

82 Tàngilàayi! Mwànà wa Nzambi nyèyè *ewu*; mufùmìne mu Dyulu, wàlukila mu Dyulu, Wàlukila ne ngènzàmpèkààtù wàkanyingalala awu. Mwànà wa kabùtù nyèyè *ewu*; mufùmìne mu iferno, wàlukila mu iferno, uya pèndè ne (“Wèwè mwikale!”) ngènzàmpèkààtù ùvwa kàyì munyingalale awu’s. Nwamònu’s, ngènzàmpèkààtù ùvwa kàyì munyingalale awu: “Wèwè ní udi Mwànà wa Nzambi, Disùngile Wèwè mwine ne twètù pètù.”

83 *Ewu* kwambaye ne: “Tudi ne. . .” (diyiisha, muyiishi wa Èvànjeeliyò awu) “Twètù tudi bakùmbànyine citùdì munkaci

mwà kusuna eci, kàdi ewu Muntu kèèna ne cidiye mwenze nànsha cimwè to. Mukalenge, wamvùlukaku paWàbwela mu Bukalenge Bwèbè.” Awu ùvwa nganyi’s?

⁸⁴ Ûvwa . . . ? . . . ndambù mukesè makèlèlè dilòlò anyi dilòlò divwà didyànjdile. *Ewu s’ki Abèlè wa Nzambi; s’ki Kaayinà wa dyabùlù ewu’s. Ànu mwàkashipa Kaayinà Abèlè ku cyoshelu, Yudaàsè wàkashipa Yesù ku cyoshelu. Ncyà bushùwà. Ke mwishi awu ànu ùbanda lwà mu ndekeelu mwà Edènà amu ne kushikikiibwawu mwab’ewu cyàkàbìdì. Ànu menemene.*

⁸⁵ Kaa, s’mbyà butùmbi, njila wa kale awu, njila mubènèshìibwe wa kale awu, mùle tètè ànu ne butùmbi’s wè!

⁸⁶ Mpindyewu, mpindyewu tudi tusangana kaaba aka (Mfwilaayiku luse.) ne èkèleeziyà wa Sààdì, kùdì mwanjèlò, Wàkamba ne: “Nyumà Mwàndamutekète eyi; Ewu udi ne Nyumà mwandamutekète.”

*. . . fùndila mwanjèlò wa èkèleeziyà wa Sààdì ne:
Bintu ebi mbìdìbo bàmba kùdì ewu udi ne Nyumà
mwandamutekète yà Nzambi, . . .*

⁸⁷ Kàdi mpindyewu mbanganyì bàdì bamanyè ne Nzambi ùdì Nyumà umwèpelè? Bushùwà’s. Nzambi, Nyumà Mwímpè. Nzambi, Taatù, Nyumà Mwímpè, m’Mupersona ùmwèumwè yònsò awu, bwalu Mariyà wakiimita ku bukòlè bwà Nyumà Mwímpè. Mpindyewu, kùdì . . . kàdi Nzambi wàkakwàta mudimu ne Nyumà Mwímpè ewu mu Makènkè mashiilàngàne mwandamutekète à butangadiki matùmina Èkèleeziyà, bikondo mwandamutekète byà èkèleeziyà. Nwacyùmù anyi? Bikondo mwandamutekète byà èkèleeziyà.

⁸⁸ Mpindyewu, wèwè udi wamba ne: “Nzambi kàtu wenza aci to.” Kaa, èyowà’s, mwanètù.

⁸⁹ Tàngilàayi! Wàkakwàta mudimu ne Nyumà wa Eliyà, ne pààkaya Elishà . . . Eliyà wàkaya, Elishà wàkapeta bitùpà bibìdì byà Yèyè awu. Nènku pààkasaamà Elishà ne kufwàye, ki Yèyè kwalukila cyàkàbìdì pa Yone Mubàtiji. Cintu cimwecimwè aci, cyàkamwenzeja maalu menemene ànu mwàkenza Eliyà amu, musòmbèle mu cipèèlè ne bikwàbò. Ncyà bushùwà anyi? Mmudyanjila kwamba ne neálwe cyàkàbìdì mu matùkù à ndekeelu, nwamònu’s. Nzambi ùdì ànu ùtùngunuka ne kukwàta mudimu ne Nyumà awu.

⁹⁰ Ne Yesù ùvwa mwediibwe maanyì kùdì Nyumà Mwímpè, wàkaya wènda wènda maalu mímpè. Ncyà bushùwà anyi? Ne Nyumà Mwímpè umweumwe awu ùvwa pambìdì pàà Yesù, wàkaalukila buludi mu Èkèleeziyà mu Ditùkù dyà Mpenta, kwalukila buludi mu cikondo cìdì cìlondà, cikondo cìdì cìlondà, cikondo cìdì cìlondà. Nènku Yèyè ùdì cinyì? Nyumà Mwímpè umwèumwè awu ne umwèpelè awu. Kaa, kanwenaayiku numòna anyi? Nzambi kumutù kwètù, mu Taatù; Nzambi nèètù, mu

Mwânà; Nzambi munda mwètù, mu Nyumà Mwímpè. Mmidimu yisàtù, kàdi kí n'nzambi yisàtù to. Nwamònu anyi? Ne myànzu yisàtù ayi (Taatu, Mwânà, ne Nyumà Mwímpè) yidi bwà Dîna dimwèpelè: Yesù Kilistò. Èyo.

⁹¹ Mpindyewu, tàngilààyaaku mpindyewu patùdi tutùngùnuka apa. “Nyumà Mwandamutekète,” mwàmbambà Ewu udi mukwàte... Mu ngaakwilù mukwàbò ne: “udi mulame baamisànjeela Bèndè.” Baamisànjeela biikalà mwà kulaabiibwa ne Nyumà Mwímpè abu, ne Nyumà Mwímpè umweumwe uvwa Pólò (wa kumpàla awu) mwediibwe nendè maanyi, mwibìdi, mwisàtù, mwínàyi, mwitànù, mwisambòmbò, ne wa mwandamutekète, bwònsò bwàbò bàdi mu cianza Cyèndè cyà dyàbalùme. Kaa, basunyina bukolè bwàbò ne Bukènkè bwàbò ku cianza Cyèndè cyà dyàbalùme.

⁹² Mpindyewu, Yèyè wàkabànda mu Dyulu. Ki Filipino kwambaye, pàvwàye ùpùnga ne lufù... Anyi Stefano wàkamba ne: “Ndi mmòna maulù munzùlùke, ne... ne Yesù musòmbe ku dyàbalùme dyà Nzambi.” Aci kí mbwena kwamba ne Nzambi ùdi ne cianza cinène menemene cyà dyàbalùme ne Yèyè musòmbepù to, kàdi *czyanza cyà dyàbalùme* cidi cyumvwija cianza cyà dyàbalùme cyà “bukolè ne bukòkeshi.”

⁹³ Mubidi wàkafùkà Nzambi awu... “Ncyàkulekela bwà Wa Cijila Wanyi àmòne dibola nànsha, anyi Ncyàkulekela musùkà Wèndè mu iferno to, kàdi Nèmmubiishe ne kuMuteeka pa kaaba kàà Nyumà pa cyoshelu.” Tàngilààyi! PààkaMumònabo—Yèyè musòmbe pa cyoshelu, ne mwikàle ne Mukàndà mu cianza Cyèndè, ne muntu nànsha umwe pa buloba anyi mwinshì mwà buloba, anyi ní mpenyi pwònsò, kàvwa mukùmbàne anyi mukùmbànyine nànsha bwà kutàngila Mukàndà awu to; kàdi Mwânà wa mukòkò uvwaYe mushipa kacya ku difùka dyà dyulu ne buloba, kale wàwa ku cibangidilu pààkeelaYe meeji dyàmbedi bwà mubidi mupikula ewu, kulwa kuwàngata mu cianza cyà dyàbalùme cyà Ewu udi musòmbe pa Nkwasa wa butùmbi, ne kusòmbe, Yèyè mwine. Amen. S'ki bwalu mbwòbù abu. Ki Mifùndu nyòyi ayi. Bìdi ànu bilenga, nwamònu's.

⁹⁴ Mpindyewu ne: “Ewu wacimuna neàsòmbè Naanyi pa Nkwasa Wanyi wa butùmbi, ànu mùndi mucimùne ne musòmbe pa Nkwasa wa butùmbi wa Taatu Wanyi.” Mu ngaakwilù mukwàbò ne: “Mémè kwangata mu mubidi Wanyi Nyumà Mwímpè. Ndi mucimùne bintu byònsò byà pa buloba (mu diteeciibwa) ku Nyumà Mwímpè, ne mwangate bukòkeshi!” (“Ne mu Yèyè mmusòmbèle kaabujimà kàà Bunzambi mu mmwènekèlu wa mubidi.”) “Makolè ónsò mu Maulu ne pa buloba mmafidiibwe mu byanza Byanyi,” mwàkambàYe. Bukolè bwònsò! Dìbà adi Nzambi kèna ne bukolè to piikalaYe muntu mukwàbò. Bwalu Bible mmwàmbe, Yesù wàkamba, paanyimà pàà dibìkà Dyèndè dyà ku lufù, ne “Bukolè bwònsò mu Dyulu ne pa buloba, byònsò bibidi, bàakabùMpèesha mu cianza.”

95 Ne Yesù ùdi ùfùma mu Dyulu ne binunu dikumi byà Bansantu Bèndè, ne Bible ùdi wàmba ne “Maulu avwa mashààle munda mutupù bwà cipòòlù cyà citùpà cyà díbà.” Muntu munène ewu ùdi penyì, Nzambì, pa díbà adi mene? Uh-huh. Nwamònu anyi? Yèyè udi munda mwà Kilistò. Bushùwà’s! Nènku bu mutùdi tucimuna ku Nyumà Mwímpè mwàkacimunaYe amu, netùsòmbe Nendè pàdiYe wàngata nkwasà wa butùmbi wa Davìdi, bwà kusòmbe ne kukòòkesha Nendè ànu mwàkenzàYe kuulu Kwaka, (Amen!) ne bukolè ne bukòòkeshi pa buloba bujimà. “Ne bôbò bàdi...buloba bùdi munkaci mwà kutwà mikemu, bwindile dimwèneshiibwa dyà bânà bàà Nzambì bwà kumwèneshiibwabò, mwànà wa Nzambì’s.”

96 Bwalu, twamb’eku twamb’eku, buloba ebu kabwàkafidiibwa bwà Nzambì kukòntonona nànsha. Tumònaayibi ne ncyà bushùwà. Nzambì wa buloba nganyi? Muntu! Ki cyèndè citùpà cyà bukòòkeshi ncyòci aci. Byònsò, byònsò pa buloba mbikòòkele muntu awu. Kudìshìndaye ku mpèkaatù; ku bukolè bupikudi bwà Kilistò kwalukilayè kàbìdi. Ncyà bushùwà, bwalu buloba mbwà muntu, búwa bumupèèbwe ne yèyè nguwà mukòòkeshi kumutù kwà byònsò. Ne bufùki bwònsò bùdi munkaci mwà kutwà mikemu, bwindile cikondo aci ciikalà bânà bàà Nzambì ne cyà kumwèneshiibwa cyàkàbìdi. Kaa, mèmè we; kaa, ekèlekèle! Mamwèneshiibwa à bânà bàà Nzambì. Mpindyewu, mbímpè twètù kulekela aci bwà mpindyewu.

97 Kàdi, baamìsànjeela aba bàdi mu cyanza Cyèndè cyà dyàbalùme, bindile, kwònsò kwàbatumaYe aku, nebààkule cintu cimwècimwè aci, bwalu Nyumà Mwímpè uvwa munda mwà Kilistò awu...Kaa! Nyumà uvwa munda mwà Kilistò awu! PààkumukàYe, kwambaYè ne: “Katanci kakesè aka bàà pa buloba,” *kosmos*, mmwaku wà cyena ngelika ùdi wumvwija ne “ndongolwelu wa buloba” awu, kí mbuloba to, buloba abu, ndongolwelu wa buloba, “kabààkuMmòna kàbìdi to,” màngumba, anyi nì ncinyi cikwàbò, “kabààkuMmòna kàbìdi to, kàdi nwènù nenùMmòne,” Èkèleeziyà, mwena kwitabuujà, “bwalu Mèmè,” *Mèmè*, mupinganyi muleeji muntu’s ngwa bushùwà, “Mèmè nèngiikalè neenù, munda mwènù mene, too ne ku ndekeelu kwà buloba. Yesù Kilistò umwèumwè awu makèèlèlè, leelù, too ne kashidi.” Nudi nuCimòna anyi?

98 Nènku piikalabi ne civwa n’Nyumà Mwímpè wa Kilistò uvwa mulwè mu Ditùkù dyà Mpenta wàkenza bintu abi awu, n’Nyumà Mwímpè wa Kilistò udi mwediibwe pambelu apa *ewu*, Nyumà Mwímpè wa Kilistò ngucidi ànu kacya wàkwàta munda *emu*, Nyumà Mwímpè wa Kilistò ucidi ànu kacya wàkwàta *mwab’ewu*, ne *mwab’ewu* too ne kundekeelu kwà buloba. Nyumà Mwímpè umwèumwè uvwa muujè Pòlò ne Nyumà Mwímpè ne bintu byàkenzaye abi awu, neujè *ewu* nunku (Irénée) mùle tètè ne Nyumà Mwímpè, újà Martin tètè ne Nyumà Mwímpè, újà bakwàbò abu tètè ne Nyumà Mwímpè, ne Yèyè wakangúja

mémè ne wèwè tètè ne Nyumà Mwímpè, nènku mMabènesha à Mpenta uumuka ku cikondo cimwè cyà èkèleeziyà aya ku cikwàbò; Alpha ne Omega, Ndekeelu ne Cibangidilu, ne Byònsò, Muji ne Mùtòloku wà Davìdì, Mùtootò wà mu Dindà, Rose wa Shalòna, Mbata wa mu Cibanda, ne byònsò bikwàbò abi, Taatù, Mwànà, Nyumà Mwímpè, Ewu Wàkadiku, Udiku, ne Wàlwa, Alpha, Omega, Byònsò, Byònsò mu Byònsò! Kaa, ekèlekèle! Aci's ncifwànyine kungimbishisha musambu ne:

Kaa, udi wamba ne Mémè ndi Nganyì,
(mwàkamba Yesù,) udi wamba ne Ndi mufùmine penyì,

Utùku mumanyè Taatù Wanyì, anyì udikù mwà kwamba Dìna Dyèndè anyì?

Yèyè kwamba ne: Mémè ndi Alpha ne Omega, ntwadijilu kuumukila ku ndekeelu,

NDI bufùki bujimà, ne Yesù ki Dìna adi.

NDI wàkaakula ne Mòsà mu cipuka cilàkuka Kapyà awu,

NDI Nzambì wa Abraham, Mùtootò Wà Dindà ùdi Ùbàlakana. (Ncyà bushùwà.)

NDI Rose wa Shalòna, ne Uvwa wamba ne Ndi mufume penyì?

NDI bufùki bujimà, kàdi Yesù ki Dìna's.

⁹⁹ Famiye mujimà mu Maulu ne pa buloba mmuswika mu Dìna òmwè (dyà buloba bujimà, dibènèshùbwe, dyùle tètè ne Nyumà Mwímpè, ditwala panshi, diinyika kùdi Nyumà Mwímpè, dyakula kùdi Nyumà Mwímpè, dilela kùdi Nyumà Mwímpè) adi. Ncyà bushùwà. Nzambì wàkaDipèèsha famiye mujimà mu Dyulu ne pa buloba. Ne bikwàbò byònsò mu cyòci aci, cinù cyònsò, necitwe panshi mu Dìna adi. “Ne kakwèna dinging Dìna difila mwinshi mwà Dyulu mùdi bantu ne cyà kusungidiibwa to.” Kì nne *pàmwàpa*, *bivwa bimpè bwa kwikalabo* to, kàdi *bàdi ne cyà* kusungidiibwa. Kaa, mémè's ndi munange Aci's. Bìdi ànu bimpè. Èyo.

¹⁰⁰ “Mu cyanza Cyèndè cyà dyàbalùme.” Mpindyewu nudi nujandula anyì? Ng'Èkèleeziyà wa mpenta; bukolè, bimanyinu, maalu à kukèma biikale byènzeka kacya ànu ku mbilangilu aku. Mpindyewu tudi. . . Kupicila munda mwà Bikondo Byà Mìdimà muvwaYe mufinakaja yònsò. Mpindyewu twàngatàayi mvensa mwi2 ewu. Kaa, ngeela meeji ne netwikale ànu mwà kwanji kutungunuka nda—ndambù mukesè ne wa 1 ewu ne:

. . . Ndi mumanyè byenzedi byèbè, ne wèwè udi ne dìnà dyà ne udi ne mwoyi, kàdi pèèbè mufwè.

¹⁰¹ Tùyaayi ku èkèleeziyà udi ulonda ewu, nenùjandule ne: “Kàdi kwèna muvilè dìnà dyànyì to.” Èkèleeziyà udi ulonda awu: “Kwèna muvile dìnà dyànyì to.” Kàdi mu èkèleeziyà ewu: “Wèwè udi ne dìnà.” Tàngilàayi kuneeku! Èkèleeziyà

ewu mmulamè Dìnà Dyèndè; èkèleeziyà *ewu* mmulamè Dìnà Dyèndè; èkèleeziyà *ewu* mmulamè Dìnà Dyèndè; kàdi èkèleeziyà *ewu* mmupìcile mu Cikondo cyà Mídímà kàdi kakùvwa cintu nànsha cimwè cyambiibwe pa bwalu abu to; pààkapàtùkabo ku Mwoyi *elu* luseke, kasumbù kàà kumpàla kàà bapanduke aku, pààkabàpàtulà Luther ne: “Udi ne dìnà *kampànda* dyà ne udi ne mwoyi, kàdi pèèbè mufwè.” Mpindyewu, ndìnà kaayi dyàkakwàtábo naadi mudimu paanyimà pàà bamane kulekela kukwata mudimu ne Dìnà dyà Yesù? Taatù, Mwànà, Nyumà Mwímpè. Ne cintu bu nàнку kacitukù to. Aci’s ncifwè—aci’s ntèòloji mufwè.

¹⁰² Ngambilaayaaku tǔng, Taatù n’dìnà anyi? Mbanganyi bàdi baataatù mwab’ewu? Elàayi byanza byènú muulu. Nganyi wa kunùdi udi dyèndè dìnà ne n’Taatù? Bânà bàà balùme? Ne bantu? Ki—ki cidiku ncyòci aci. Kí . . . Dìnà Dyèndè kí n’Nyumà Mwímpè to, aci’s ki cidiYe; Yèyè n’Nyumà Mwímpè. Dìnà . . . Nyumà Mwímpè kí ndìnà to, Nyumà Mwímpè mmwànzù; Taatù, Mwànà, ne Nyumà Mwímpè.

¹⁰³ Pa nàнку nudi numòna mwaba awu, nciinà kaciyi ndekeelu ànu mùdi buumwànà bwà Cyendèlèlè amu. Kakùtukù cintu pààci ne mbuumwànà bwà Cyendèlèlè to. Mwànà wa balùme mmulela kùdi; wa Cyendèlèlè kacya katukù nàнку to.

¹⁰⁴ Cintu bu nàнку kacituku to, bu múmvwà mwambe dilòlòlò adi amu, bu iferno wa Cyendèlèlè. Mmunyi múdikù mwà kupeta iferno wa Cyendèlèlè? Dìbà adi, iferno ùvwa ànuku misangu yònsò’s. Bible mmwámbe ne: “Wàkafùkiibwa bwà dyabùlù ne banjèlò bèndè.” Iferno ùvwa ne cyà kwikalaku ànu misangu yònsò; bu ne neikale ànukù misangu yònsò, bìvwa bikèngela kwikalayèku ku cibangidilu. Nènku ncinyi . . . Nganyi uvwa mukwàte nendè mudimu kwine kuntwaku pàvwà—pàvwàYe *El, Elah, Elohim* ne: “Ewu udiku ku Yèyè mwine,” pàdikù kakùyì cingà cintu? Pa dìbà adi bìvwa bikèngela bwà iferno kwikalaye Nèndè ànu mwaba awu’s. Nwamònu anyi? “Iferno wàkafùkiibwa bwà dyabùlù ne banjèlò bèndè. Ne beena lwonji bònsò nebèediibwemu.” Aci ncyà bushùwà menemene. Nebànyookiibwe pàmwàpa munda mwà bidimu miliyò lukàmà bwà cidìbo bènzè. Kàdi nekùlwe cikondo cyàpetàbo lufù lwibìdi. Kakwàkushàalaku kantu nànsha kàmwe ku bòbò to. Cyònsò cívwa ne ntwàdijilu cidi ne ndekeelu. Pa nàнку patùdi tupeta Mwoyi wà Cyendèlèlè, tudi munkaci mwà kupeta citùpà cyà bukènkè bwà mu cibwàshìbwàshì bùvwaku kale wàwa kumpàlà mene kwà kwikalakù kasùnsukila. Uh-huh. Bukènkè bwà Nzambì abu bùdi bubwela mu mwoyi wètù bùdi butukenkeshila bwà tumòne Yesù. Bible mmwámbe ne: “Katwèna tumòna bintu byònsò to, kàdi tudi tumòna Yesù.”

¹⁰⁵ Mpindyewu, Yèyè mmwámbe ne: “Ndi mumanye ne nyèyè . . . Ndi Ewu udi ne Nyumà mwandamutekète yidi mitùmina èkèleeziyà mwandamutekète ayi. Ndi mumanye byenzi byèbè

byònsò ne byònsò pa bwalu abu, kàdi udi ne dîná dyà ne udi ne mwoyi pèèbè mufwè.” Mpindyewu, nudi bavùluke; ne eci cìvwa ncikondo cyà nganyi? Martin Luther, cikondo cyà ba-Luthériens. Mpindyewu, bàvwa bapìishìibwe ànu kwine kwònsò aku. Kabìvwa mene bìkèngela bwà bòbò kubanga to, bàkaavwa bafwè ànu kwine kwònsò aku. Kabìvwa bìkèngela bwà kufwàbò to, bàkaavwa bafwè ànu kwine kwònsò aku. Nwamònu’s, bàvwa ànu “balamuna.”

¹⁰⁶ Mpindyewu mònaayi eci. Mpindyewu tùbalàayi mvensà udi ulonda awu:

Tàngilàayi! *Ikala mutàbàle, ne ukankamike bintu bidì bishààle, bidì byàmba kufwà abi: bwalu ncyèna musangane byenzedi byèbè bipwàngane kumpalà kwà Nzambi to.*

¹⁰⁷ Mpindyewu, yèyè ùdi wàkula ne Luther mpindyewu. Twètù bònsò tudi twitaba ne eci—eci cìvwa ncikondo cyà ba-Luthériens, cìvwa dilongolola. Mpindyewu cyàkambaYe ncinyi? “Wèwè udi mutwàle dîná dyà mashimi dyà ne udi ‘ne mwoyi,’ pèèbè mufwè.” Cyàkenzabo ncinyi? Bààkacìpingaja cyàkàbìdi mu dìngumba. Dìbà adi, “bukwancima kabwèna mwà kupendanga ‘mapòkò to,’” kanùmwenenyi, “beena Kàtòlikè to!” Nwamònu’s, bwalu nudi ànu baalùkilemù mene’s, nukwàta mudimu ne twitabàayi yèndè yìmwèyìmwè ayi ne ménà. Nènku, è, Luther wàkapàtùka ne tutèshismu bùngitù ne bikwàbò byònsò bìvwà naabi èkèleeziyà wa Kàtòlikè abi’s, kàdi kudipabò dîná. Nwamònu’s: “Udi ne dîná dyà ne udi ‘ne mwoyi,’ didì difumine ku bidimu cinunu bifwe ebi, ne wèwè ucìdi ànu kacya wàkwàta ku dîná adi.” “Udi ne dîná *kampànda*,” udi muvùluke anyi?

¹⁰⁸ Bwà kwikala mutwìshìibwe ne aci ncyà bushùwà, kwambilabo èkèleeziyà mikwàbò ayi, ne: “Nudi balame Dîná Dyànyi.” “Nudi balame Dîná Dyànyi.” Mu eci cikondo bàdi “baDijimije.” Kàdi kupàtuka *mwabewu* kwamba ne: “Udi ne dîná dikwàbò dyà ne udi ‘ne mwoyi,’ pèèbè mufwè.”

¹⁰⁹ Kaa, nwènù ba-Méthodistes, ba-Baptistes, ba-Presbytériens, ba-Luthériens, ne beena Mpenta, nyingalalaayi nubatiijiibwe mu Dîná dyà Yesù Kilistò bwà dilekelediibwa dyà mpèkaatù yènù. Nwamònu anyi? Patukàayi mu twitabàayi mifwè ne bintu byà èkèleeziyà wa Kàtòlikè abi wìkalà mwà kwoshika ne bàna bèndè bònsò bàà bakàjì ne cyòci aci.

¹¹⁰ Kakwèna muntu nànsha umwe udi mwà kwamba ne “Taàtù, Mwànà, ne Nyumà Mwìmpè to”, byà mùshindù awu. . . Nènku cintu aci, kàdi bàdi bàcìbìkila ne “Bùsàtù Bunsantu.” Bùsàtù? Ndi muswe bwà muntu apetebi ànu mene mwaku *bùsàtù* mu Bible emu, ne alwe kuwùngambila, petàayiibi ànu mwaku *bùsàtù*. Kawèna nànshamù to. Cintu bu nànku kacitukù to.

¹¹¹ Mpindyewu, mpindyewu:

. . . ne byàmba kufwà: . . .

112 “Kwàta ku cyûdi naaci aci, Luther mmukudyàpùle. Kwàta ku cyôci aci, bwalu cikaadi cyàmba kufwà. Newikale... Nebàkukezulemù cyàkàbìdi. Shààla mukwàte ku cyôci aci, cidi cyàmba kufwà.”

113 Mpindyewu:

. . . ne *ncyêna mwanji kukupeta wêwè mupwàngane kumpàla kwà Nzambi to.*

114 Abi kî mbilenga anyi? Kaa, ekèlekèle! Mémè's ntu mungane aci. “Kabàyi bapwàngane to.” Bwà cinyi? Bàvwa ànu babingishiibwe cyanààna, Luther wàkayiisha dibingishiibwa; bìvwa bikèngela bwà nwènù kujidiibwa ne pashiishe kuujiibwa tètè ne Nyumà Mwîmpè. Nènku díbà adi bóbò kabàvwa ku bukòokeshi bwàbò bóbò to, bàvwa bapwangaja kùdi Nyumà Mwîmpè uvwa munda mwàbò. Kî—kî mmwena Kilistò udi mupwangane to, n'Nyumà Mwîmpè mupwàngane udi munda mwèndè awu's. Nwamònu anyi? Kì cidi. . . Ànu mûngàmbi ne: “Kî m'mukùnà wà cijila to, n'Nzambi wa Cijila pa mukùnà awu. Kì ng'èkèleeziyà wa cijila to, kî mbantu bàà cijila to, kàdi n'Nyumà Mwîmpè mu Èkèleeziyà ne mu bantu.” Kì citùpà *cyà Cijila* ncyôci aci, nwamònu's.

115 “Ne mémè ncyêna musangàne byenzedi byèbè bipwàngane to. Kwèna mufike ku bupwàngane to.” Bwalu tudi tusangana mpindyewu ne bàvwa ànu ne dibingishiibwa *mwab'ewu*, dibingishiibwa. Nènku eci cívwa. . . To, mfwilaayiku luse. Dibingishiibwa didi *apa* mene mu Luther; ne dijidiibwa didi *apa*; ne Nyumà Mwîmpè nyéyè ewu *apa*. Nwamònu anyi? Mpindyewu, bintu bisàtù byàkàkwàta mudimu mu bikondo bisàtù byà èkèleeziyà ayi abi, s'ki bìdi bikèngela bwà kukumbaja dilediibwa mu kaabujimà. Bàvwa ànu biimiciibwe bu kaacivuba kakesè munda mwà maamù amu. Ncyà bushùwà, Nyumà Mwîmpè wènda ùlwa ku dilediibwa.

116 Mpindyewu ndi muswè kunukonkaku cintu kampànda. Pàtù dilediibwa dyà mu bufùki dyènzeka, cintu cyà kumpàla cidi cyènzeka ncinyi? Mâyì. Cintu cidi cilondà ncinyi? Mashi. Ncyà bushùwà anyi? Cintu cidi cilondà ncinyi? Nyumà. Ncyà bushùwà.

117 Ncinyi cyàkapatukà mu mubidi wà Yesù pàakafwàYe? Kutùbulabò lubadi Lwèndè, nènku màyi ne Mashi kupàtukabi ne: “Ne mu byanza Byèbè Ndi ntèeka Nyumà Wanyì.” Mâyì, Mashi, Nyumà.

118 “Kì bwà cinyi biikale babingiishiibwe ku diitabuuja,” Loomo 5:1, “tudi ne ditalala ne Nzambi ku Mukalenge wetù Yesù Kilistò,” dibingishiibwa. Dijidiibwa, Ebèlù 13:12 ne 13 ne: “Yesù wàkakenga pambelu pàà biibi bwà Wàmòna mwà kujidila bantu ne Mashi Èndè Yéyè mwine.” Luuka 24:49: “Kàdi shààlaayi bindile mu cimenga cyà Yèlusàlèma too ne panwàvwadikiibwa ne bukolè bwà ku Dyulu. Paanyimà pàà Nyumà Mwîmpè ewu

mumane kulwa pambidi pèènù, *dìbà adi* nenwikalè banteèmù bàànyì mu Yelusàlèmà, mu Yudaaya, Sàmaalèyà . . .”

¹¹⁹ Kí mpaùdi ulwa mwepiskòpò to, kí mpaùdi ulwa mulami to, kí mpaùdi ulwa mpaasàtà, kí mpaùdi ulwa paapà to, “Kàdi paanyimà pàà Nyumà Mwîmpè ewu mumane kulwa pambidi pèènù, *dìbà adi* nenùfile bujaadiki.” Udi mwà kufila ànu bujaadiki bwà èkèleeziyà webè ne bwà twitabàayi webè, bu mùdi . . . pawikala ànu mulami cyanààna, anyì wèwè mwikale ànu mpaasàtà cyanààna, anyì wèwè mwikale ànu paapà, anyì wèwè mwikale . . . Udi ufila bujaadiki bwà twitabàayi kampànda! Kàdi pàdi Nyumà Mwîmpè ukwikila, *dìbà adi* udi uMufidila bujaadiki! Ne byenzedi byàkenzaYe, wèwè pèèbè udi wenza nàнку, bwalu Mwoyi Wèndè ùdi munda mwèbè. Kaa, kaa! Ekèlekèlè, ekèlekèlè! Ntu munange aci’s. Èyowà’s, mukalenge. Kaa, ngàcipeci’s, ngàcipeci Citàmbidile cifùmina kuulu eku, ngeela meeji, bipite munùdi nuumvwa kunùdi aku’s. Cyängenji ànu bîmpè mene’s.

¹²⁰ “Bintu bìdi byàmba kufwà abi, ùbìkwàtè.” Mpindyewu nyèwù wamba apa, mpindyewu mu mvensa mwi3 ne:

Ki bwà cinyi vùluka mùshindù ùvwà mwakidile ne muumvwe, (Ndi munange aci.) ne shàala mulame, ne nyingalala. Ki bwà cinyi wèwè kùyi mutàbàlèele to, nèndwe kùdi bu mwibi, ne wèwè kwakumanya dìbà mene dingìkala mèmè . . . kmwà mwà kukubùcikila nànsha.

¹²¹ “Shàala mukwàte bikolè ku dibingishiibwa dyèbè adi, lamataku.” Kulekediku bantu abu bàkunyèngaci to. “Bwà ne cinùkàadi kàbidi bapete, nukàadi bacyumvwe.” Bàakabala Bible umwèumwe utùdi tubala ewu, nwamònu’s. Kàdi kabààkangata byònsò Byèndè to, bwalu Kàvwa mubàbuulwila to. Kacivwa bwà cikondo cyàbò to. Ki bwà cinyi nebàlwe mu dibìikà dyà ku lufù. Bàakendela mu ciwàbo naaci bu Bukènkè bwà kwendelamù aci, nàнку awu nebàbiike ku lufù.

¹²² Mpindyewu, nkàadi muumvwe beena Mpenta bààbùngi bàtù bayiisha dibatiiza, bàmba ne: “Ba-Luthériens abu, ne bakwàbò, kabàakubiika nànsha.” Kaa, èyowà’s. Nudi bamanye kaamuyiiki kakesè kàà Docteur Hegre kuntu kwaka’s. Pàngàakamwambilà . . . Yèyè ne: “Twètù biine tudi cinyi?” Mèmè ne . . . Nudi bamanye’s, bôbò bàakajuula seminèrè munène wa ba-Luthériens awu kuntu kwàka, Bethany, mu Minneapolis. Ki yèyè ne: “Èè, twètù ba-Luthériens aba tudi ne cinyi?”

Mèmè ne: “Èè, nènkwambilè. Ndi ngiitabuuja ne nudi ne Kilistò.”

Ki yèyè ne: “Èè, tudi baswè—tudi baswè Nyumà Mwîmpè.” Yèyè ne: “Udi wela meeji ne tudi baMupete anyi?”

Mèmè ne: “Mu mùshindù mushàadile.” Ki mèmè ne: “Nudi nuMwitabuuja.”

Yèyè ne: “Èè, udi uswa kwamba cinyi?”

¹²³ Mpindyewu, bàdi ne binunu byà hectare kuntwaku bìdì balongi bààbò. . .bòbò kabàyi mwà—kabàyi mwà kufuta mfranga yà kàlaasa to, bàvwa bàbàlekela bakwatemu mudimu ne bakuna matalà. Mémè ne: “Èè. . .” Kùvwa ànu—ànu mèèsà manène. Kumpèèshabo àmwè à ku mèèsà manène à byà didyà mu sèminère munène awu amu. Nènku mpindyewu, bòbò mbantu bàà maalu mimpè; Docteur Hegre udi musòmbe *apa ewu*, ne Mwanètù Jack Moore udi lwà *apa ewu*; bwalu mvwa mumusòmbèshile lwà pabwìpì naanyi bwà ne yèyè mubange kwakula yimwè myaku minène yìndì ncìyi mumanye ayi, Mvwa ne cyà kutuuta Jack ne mukòlo wanyi bwà kumòna cìvwàye wàmba, nudi numòna’s. Ki pashìishe, mémè kwamba. . .

¹²⁴ Yèyè kunsòmbèla pabwìpì naanyi apu, kwambaye ne: “Èè, citùdì baswè kwenza nkujandula cintu kampànda mwab’ewu.” Yèyè ne: “Tudi ne nzala bwà Nzambi.” Ki yèyè ne: “Tudi babalè mukàndà pa cyena Mpenta, ne *Mapà*.” Ki yèyè ne: “Twètù kuya. . .musùmbà wa bàmà bèètù twètù kuya ku Californie, twètù katuutakeena ne muntu mwine wàkafùnda mukàndà awu.” (Ne mémè ndi mumumanye.) Yèyè kwamba ne: “Tudi baswè kumòna àmwè à ku mapà àkwàta mudimu.’ Yèyè ne: ‘Ncìtu nànsha ne òmwè dyà ku wòwò to,’ yèyè ne: ‘ndi ànu mufùnde bwà bwalu bwàwù cyanààna.’” Ki yèyè kwamba. . . Ki yèyè ne: “Nènku patwàkafikà kuntwaku ne twètù kumòna eci, tudi ne nzala. Tudi baswè Nzambi.”

¹²⁵ Ki mémè ne: “Èè, musangu kampànda kwàkapàtuka muntu kampànda.” Nudi bamanyè’s, mu malaba èndè mwaba awu, nudi numòna’s. “Kwàkapàtuka muntu ne kubùndulula budimi bunène bwà menemene. Ki kupatulamù miji yònsò, ne bikwàbò byònsò, ki pashìishe kukùnàye matalà. Dìndà dyònsò ùvwa uya ku ciibi ne ùtàngila bwà kumòna ní ùvwa ne matalà. Katancì aka, dìndà kampànda, ke tubeji túbìdì kupàtùkatù.” (Muntu kanà yònsò ukààdikù mukùne matalà ewu. . .George Wright ne bakwàbò abu, Roy Slaughter ne bakwàbò abu beepi’s? Nudi bamanyè’s, tubeji tukesè túbìdì tùvwà tupàtùke atu.) “‘Kaa,’ mwàkambaye, ‘Nzambi àtumbè bwà budimi bwànyì bwà matalà.’”

Mémè ne: “Ùvwa ne budimi bwà matalà anyi?”

Yèyè ne: “Èè, mu mùshindù kampànda’s.”

¹²⁶ Mémè ne: “Mu mùshindù mushààdile, èyo.” Mémè ne: “Abu’s bàvwa nnwènù Ba-Luthériens mu dilongolola dyà kumpàla, bapàtùle kabèji kakesè aku, nwamònu’s.” “Èè,” mungàakamba, “ku kakesè ku kakesè ditalà adi kukoladi.” Ncyàkamwambila bwà “cibula” to, nudi numòna’s, mémè kumulekela ànu ùtùngunuka ne kuya ne dikola dyà ditalà adi’s.

¹²⁷ Ki mémè kwamba ne: “Ditalà kukoladi, ne paanyimà pàà katancì kweladi nzeba. Nènku nzeba ayi kwinamijayi mitù

pa dibeki kwamba ne: ‘Ha-ha-ha-ha-ha, wêwê kwênàku ne cintu nànsha cimwè to, nwênù ba-Luthériens bàà kale bàà mmwènekeli wà kwîsûkwîsù aba nwê.’ Nwamònu anyi? Yéyè ne: ‘Mémè’s ke . . . Mémè’s—mémè’s ke utu usambakaja mamiinu, cikondo cinène cyà bu missionnaire.’ Lupeepèlè kutuutalù, ne tuunzeba tukesè atu kuponatu mùshindù awu ne kumatàtù panshi; ki Wesley awu’s, dijidiibwa.” Nwamònu anyi? Aci’s civwa ncikondo cyà citàmbe bunène cyà bumissionnaire cyà kacya citùkaadiku bapetè, citu ànu èkèleeziyà wa Wesley, mu cikondo cyà Wesley, aci’s ncipite ne eci cikondo’s. Cikondo cyà Èkèleeziyà wa Wesley, civwa ncikondo cyà bumissionnaire, ne cyàkatangalaka. Cyàkenzàci ncinyi, cyà—cyàkaCítangalaja.

¹²⁸ Nwamònu’s, nànsha bufùki mene’s bùdi bùfila bujaadiki bwà isàtù eyi, ànu mwaba awu’s. Bufùki bwòbò bwine, Nzambì ku cibangidilu wàkabuvwija bwà kwikalabu ànu mùshindù awu. Kabyèna mene bikèngela bwà wêwê kwikala ne Bible to, udi mwà kutàngila bufùki ne kumòna mwaba wùdi usanganyiibwa. Nwamònu anyi?

¹²⁹ Nènku dîbà adi. . . Nènku mwab’awu paanyimà pàà katanci kuponaci lwà mwab’awu. Kàdi cyàkapàtùkà ncinyi? Ki mwepu wà ditalà kupàtùkawu, ùvwa ne matungù à matalà pambidi; aci’s civwa mmusumbà wà beena Mpenta. Mpindyewu, musumbà wà beena Mpenta ùvwa mmusumbà wà mùshindù ùmwèùmwe awu lwà kwînshì eku. Kuumukila *apa* yéyè ùvwa ne tubeji tùbìdì twà ditalà, Luther; ki yéyè ewu *apa* mwele nzeba, Wesley; ne kwînshì eku ùvwa ne ditungù dyà ditalà (Cinyi?) ànu menemene mùvwàdi kale wàwa *apa* amu. Cintu cimwècimwè aci!

¹³⁰ Èè mpindyewu, eci civwa ncinyi apa? Wêwê udi wamba ne: “Èè, mpindyewu,” mwàkambà beena Mpenta, “mémè ncyèna neenù bwalu nwênù ba-Méthodistes anyi nwênù ba-Luthériens to.” Kàdi, twamb’eku twamb’eku, mwoyi mwine ùvwa mu tubeji tukesè tùbìdì atu’s ke wàkambulwisha bwà kwenza nzeba ayi. Ne mwoyi ùvwa mu nzeba ke wàkenza ditalà. Pa nànkù, nudi numòna’s, byònsò abi’s nndongamu wa Nzambì. Bàvwa ne Nyumà Mwîmpè, mu mùshindù mushàadile; ki mùvwà kàbìdì Wesley, mu dijidiibwa amu’s; kàdi leelù ewu mbyalùjùlùle dyakula dyà mu myakulu ne dyalujulula dyà cibangidilu aci *mwab’ewu*. Nyumà Mwîmpè umwèùmwe awu, nudi numòna’s, bàdi balelèlè abu. Amen. Èyowà.

¹³¹ Èyo: “Shààla mukwàte bikolè cyùdì mumvwe aci, bwà kacilù kufwà to.” Mpindyewu mvensà mwi4, ngeela meeji ne nyéyè:

Wêwê udi ne mènà makesè mu Sààdì amu mene à bàdì kabàyi bakooyishe bilàmbà byàbò to; nènku nebende naanyi mu bilàmbà bitòòke: bwalu mbakumbànyine.

¹³² “Mpindyewu, kanùCìvwijì dîngumba to, katwèna baswè kwenza aci to.” To, ndi ne. . . Ndi—ndi mubale mvensà wa cyanààna, kî mmwòmò anyi? Anyi ncyèna mubale anyi? Èyo,

èyo, ncyà bushùwà. Èyo. Èyo. Èyo: “Mu Sààdì, bàdì kabàyi bakooyishe bilàmbà byàbò to.” Kucìvwa ndambù wabò uvwa kàyi mwà kwìnamina ku cintu aci to, kàdì badìlamine bakezùke ne basukula; kajila kàà kale aku kuumukila ànu ku Mpenta kwaka, bùle tètè ne Nyumà. Bààbùngì bàà kudibo musangu awu, pààkabanga cikondo cyà Luther kudiyenza dìngumba; cyàkenzabo ncinyi? Bààkabangulula buludi ànu mùdì Bible mwambe ne: “Benza maalu bu mamwàbò.” Kwalukilabo buludi paanyimà, kubangabo dìngumba. Kàdì bakesè bàà kùdìbo bààkashààla ànu ku luseke bwà kabàlù kucyènza to, bòbò bààkashààla ànu luseke lwà Nzambì. Yèyè ne, bòbò ne—bòbò ne: “Èè, èyo, udi ne mènà makesè, ne bòbò mbakumbanyine bwà kwenda kumpàla Kwànyi, bavwàle bilàmbà bitòòke. Kwenji dìngumba to. Kwangaci dilongesha dyà beena Nikàlàwù to, mpindyewu. Kujuulu kàbìdì dìngumba dyèbè adi to, kàdì shààla ànu mudishikàmìne mu Nzambì. Lekela Nyumà Mwìmpè àkulombole mùyaaya àmu. Kùcìdì ànu bakesè menemene bàà kùdìbo bàdì bashààle.”

133 Mpindyewu mvensà mwi5, ngeela meeji:

Ewu udi ne macì, mulekelaayi ùm- . . .

134 Twànjì tumònaayibi. To.

Ewu wàcimuna, ànu yèyè awu neàvradikiibwe bilàmbà bitòòke; ne ncyàkukùpula . . . dìnà dyèndè mu mukàndà wà mwoyi to, kàdì nènjikulè dìnà dyèndè kumpàla kwà Taatù wanji, ne kumpàla kwà banjèlò.

135 Mpindyewu : “mènà makesè awu.” Bàshààdìlè bakesè menemene, kamotù, bàvwa bashààle bàvwa kabàyi bangate ku . . . bangate . . . bàvwa bangata ku dilongesha dyà Kàtòlikè. Èyo.

136 Mpindyewu tudi tulwa bwà kwakula bwà dilongolola. Ndi muswè ku . . . Ndi mutèèke ku luseke cishimikidi cyà Luther bwà ngaamòna mwà kucibweja mwab’ewu. Mpindyewu mvensà udi ulonda awu mmwambe ne:

Ewu udi ne macì, ùmvwè cìdì Nyumà wàmbila maèkèleeziyà.

137 Nzambì, ùteeta kubadimwija kaaba aka bwà bòbò kuumuka mu cyena Nikàlàwù eci ne: “Shààlaayi kule naakù! Lamàayi bilàmbà byènù kabìyi katoba kàà ku bintu byònsò byà pa buloba!” Shààlaayi ànu badishikàmìne munda Mwèndè, ne Yèyè ngwàbalombola ne kubaludika. Mpindyewu, ki cibangidilu cyà kumpàla ncyòci aci.

138 Mpindyewu, ku *dilongolola* ndi nswa kwamba ne “bapànduke abu,” biine bàvwà bapànduke mene mu èkèleeziyà wa Sààdì abu. Nudi bumvwe cìndì muswè kwamba aci anyi? Aba bàcìdì ànu bapànduke ku cintu cibì aci abu. Mpindyewu bidì . . . Mpindyewu, netùcyangate kàbìdì dilòlò dyà mààlaba

bwà twètù kupweka naaci mwab'ewu mene mu . . . mu cikondo cyà beena Mpenta, ne kunuleeja ne ki cyôci aci menemene. Mpindyewu, kùdi bimwè byà ku bintu ebi, bitùdi twamba kaaba aka ebi: byà ne “Mmunyi mwàkapàndukabo ku cyôci?” Mpindyewu, netwàngate aci, munda mwà cikondo cidì cilondà. Nwamònu's, bikèngela tücyàngatè bwà bipetangane. Kabiyi nàнку to, dîbà adi udi—udi—udi—udi upangila kupèèsha ba—bantu . . . kucipoopela musonso mu cikondo cidì cilondà aci, udi umòna's. Bidì bikèngela bwà wèwè kubàlekela bacipete ànu mùdi Bible ùcifila mwab'ewu emu, nwamònu's. Èyo.

¹³⁹ Mpindyewu, bapànduke abu s'ki bàdiYe wàmba abu's. Ki bôbò bàdi *apa* aba mene, kasùmbù kakesè menemene aka kàdi ne mwoyi ku dibingishiibwa aka. Mpindyewu tàngilàayi! Bààkapatuka, kumònabo Bukènkè, Luther kukùdimukaye buludi . . . Paanyimà pàà lufù lwà Luther, kî n'Luther to; Luther kààkenzaku bulongolodi nànsha bùmwe to; ciwva mmusùmbà wàkashààla paanyimà pèndè awu's. Wesley kààkenzaku bulongolodi nànsha bùmwe to; ciwva mmusùmbà wàkashààla paanyimà pèndè awu's. Bakùlumpè baashi bàà Mpenta abu kabààkenzaku bulongolodi to; ciwva mmusùmbà wàkashààla paanyimà pààbò awu's. Ki bôbò abu bààkabwènza, nwamònu's, citu cipungu ciibîdi citù cyènza nàнку awu's. Mwanjèlò mulelèlè wa Bukènkè kààdyàkwenzaku bulongolodi to! Nènku nenùjandule mu eci—mu cikondo cyà beena Mpenta eci ne cidì cilwa ku ndekeelu wa bulongolodi abu ncinyi, kàbidi; nwamònu's, pàdi Nyumà Mwîmpè ùtùbuulwilaci.

¹⁴⁰ Mpindyewu, Yèyè kwamba ne: “Udi ne ndambù mukèsè wa Bukènkè udi mushààle, ànu ndambù mukèsè menemene, Bùdi bwàmba kufwà; bùdi munkaci mwà dibwicidila, ndìbingishiibwa, bàdi mwà kukutupula kuya neebè nànsha penyi's. Kwènàku ne Mwoyi nànsha mukèsè to, bwalu udi mwangate dîna dibì. Kàdi udi—udi . . . nànsha mudibi ne wèwè udi mulamùnyiiibwe. Wamònu's, wèwè udi . . . udi—wèwè udi mupànduke ku èkèleeziyà wa cyena Loomo. Udi mupànduke ku diyì diswika dyònsò adi, ne udiku ànu mene mufike too ne mwaba awu.” Mpindyewu, nudi nubala Bible umwèmwè awu. Mpindyewu, kàdi Bible umwèmwè udi ulongesha Nyumà Mwîmpè . . . Yèyè kààkabàpiishaku bwà bìvwàbo naabi abi to. Yèyè ne: “Mpindyewu aci's . . . shààla mukwate ku aci too ne pàngààlwà. Nwamònu's, tungunuka wèwè ànu ne kukwàta.”

¹⁴¹ Mpindyewu, cikondo cyà èkèleeziyà ncibangile lwà mu cidimu cyà 1520, pàvwà èkèleeziyà wa Kàtòlikè wa cyena Loomo, wa buloba bujimà ukungula uvuma. Aci cyàkashààla too ne ku ditùkù dyà makumi àsàtù ne òmwè dyà ngondo wa kaswàmansènsè (Panwìkala munkaci mwà kucifùnda.) ditùkù dyà makumi àsàtù ne òmwè dyà ngondo wa kaswàmansènsè, cidimu cyà 1570 paanyimà pàà lufù lwà Yesù, pààkapoopela Martin Luther mukàndà wèndè wà dishìndika wà makumi

citèemà ne mwitânù ku ciibi cyà èkèleeziyà mu Wittenberg, mu Allemagne mwàmwa, nènku kuumukila ànu ku cikondo aci ke Dilongolola kukùtukadì. Nuvwa bapete matùkù à ngondo awu anyi? Lekelaayi ncyangàtululè kàbìdì bwà nwikala batwishübwè's. Ditùkù dyà makumi àsàtù ne òmwè dyà ngondo wa kaswàmansènsè, cidimu cyà 1570 paanyimà pàà lufù lwà Yesù, pàakapoopela Martin Luther mukàndà wèndè wà dishindika wà makumi citèemà ne mwitânù awu ku ciibi cyà èkèleeziyà mu Wittenberg, W-i-t-t-e-n-b-u-r-g, Wittenberg, mu Allemagne. Kuumukila ànu ku ditùkù dyà ngondo adi dilongolola kutwadijadi, kapyà kubangaku kulàkuka. Wàkatontolola èkèleeziyà wa Kàtòlikè awu mwimane mwaba awu, ne mukàndà awu mu cianza mùshindù ewu, kwambaye ne: “Ewu m’Mubidi wa cijila wa Kilistò? Ncyostiyà nàka ne ndambù wa mvinyo!” Nènku “pwakàlàkà!” kucimanshaye panshì. Ncyà bushùwà.

¹⁴² Wàkatontolola èkèleeziyà wa Kàtòlikè, kàdi... aci kubangaci... ki dilamuka dikesè kutwadijiladi piine apu. Eyo, kùdì... kukùtukadì. Kàdi cìvwa citàmbe kwikala cyà—mvità yà bukalenge bwà cidiidi kutàmba muvwaci bwà Èkèleeziyà mulelèlè wà menemene ewu's, bwà maalu à bwena Kilistò. Bàakalwangana ànu bwà makenji à cidiidi bwà kupàtuka mu èkèleeziyà bwà kwenzabò èkèleeziyà mukwàbò. Kacya bòbò kabàvwaku balongolole, bapàtuka mu èkèleeziyà wa Kàtòlikè amu bwà kwaluja Nyumà Mwímpè ne bukolè mu èkèleeziyà to, bwalu bàakaMuvila. Huh? Cìvwa nkudikungwija kwà cidiidi. Ki mwaba ùdibi bulelèlè bifwànyine kukùmbànangana ne: “Wèwè udi ne dìnà dyà ne udi ne mwoyi, pèèbè mufwè.” Mu ngaakwilù mukwàbò, yèyè wàkapatulà ànu dīgumba dyà beena Mishònyì adi's, kwàjiki. Yèyè kupàtula mwànà wa bakàjì mu èkèleeziyà. Mu... Yèyè kupàtula ndumba mu mukàjì wa masandi awu. Ki cyàkenzekà menemene ncyòci aci. Yèyè wàkapatula Athaliah mu Izàbèlèlè.

¹⁴³ Mpindyewu, muntu kanà yònsò udi ubala Dilongolola mmumanye ne bìdì nànu, bwalu yèyè ùdì ànu... Ndambù wa bishààdila byà kale ne mèyi matùma bwà... ne dyaenza dyà mishingà, yèyè—yèyè kubitwa misèbà, kàdi bwà cidi cìtangila dyalukila dyà Nyumà Mwímpè mu èkèleeziyà muvwabi kale *amu*, yèyè kààkenzaku nànu to. To, mukalenge. Cìvwa mvità yà cidiidi kutàmba ne muvwaci mwà kwikala mvità yà nyumà. Cìvwa ncidiidi pamutù pàà Nyumà Mwímpè. Yèyè kàvwa mwanjì kubwela mu Èkèleeziyà to. Kaa, mwanèètù, Kàvwa mwàlùkile to; Wàkalukila *apa*, kì *nkwaka* nàka to.

¹⁴⁴ Mpindyewu, cìvwa nkudikungwija kunène kwà cidiidi, kàdi kacìvwa bwà Mifundu Minsantu ne—ne bwà Nyumà Mwímpè to. Cìvwa dikungwila dyà cidiidi bwà kulekelaye bìmwè byà ku bishààdila byà kale byà tuunkùruse abi, ne “*Myoyi Mariyà*,” ne byònsò abi. Kàdi yèyè wàkatungunuka ànu ne

katèshismù. Wàkatùngunuka ànu ne eci...Nudi nucibiikila ne ncinyi? Masangisha à didilàmbula bwà cyònsò civwàku kuntu kwàka pàvwàbo bapwekaku mu dindà dyà Paasàkà ne mpaasàtà ubàjingila “Noël Mulenga,” nudi bamanyè’s. “Kùyì ubamòna kàbìdì to ànu too ne ku cikondo cyà Noël,” mwàkambàye, nudi bamanyè’s. Aci...kaa, cishindika—disangisha dyà kònfirmasiyò, ki cìndì nteeta kwamba aci. Bàbàngata ne bàbàshindika, bàbàpèesha nkòmuniyò wabo wa kumpàla ne bàbàshindika. Cintu pààci ne nkònfirmasiyò kacitukù to. Dishindika òmwèpelè didi ditèèdiibwe mu Bible, pàvwa mu—mu Bible, mpààkashindikà Nzambì Dìyì Dyèndè ne bimanyinu ne maalu à kukèma byènda bilonda. Aci’s ki dishindika, kì ndishindika dyà kwikala wa mu èkèleeziyà wa ba-Luthériens to, kàdi Nzambì mwikàle ùshindika Dìyì Dyèndè munda mwèbè. “Nènku Mukalenge ùvwa...wàkawkàta naabo mudimu,” Maako 16, “mwikale ùshindika Dìyì ne cimanyinu cyènda cilondà.” Aci’s ki dishindika dyà Èkèleeziyà wa mpenta. Aci’s ki dishindika—...Nzambì ùdì ùDishindika ne mwoyi, bu Nzambì mwenji wa bishimà mu Èkèleeziyà, ku dyakula dyà mu myakulu, dyandamuna dyà myakulu, ne dyenza dyà bintu bimwèbimwè byàkenzàbo ku cibangidilu abi.

¹⁴⁵ Ndi munkaci mwà kunùcyòkesha anyi? [Disangisha didi dyamba ne: “To.”—Muf.] Èyo. Mpindyewu, mònaayi, kabààkaluja ditabuluja dyà Nyumà Mwimpè to; bààkaaluja cikondo cipyacipyà cyà èkèleeziyà. Bààkaaluja dilamuka kampànda; kupànduka ku bulombodi bwà myànzù yà cyena Mishòonyi. Ki cintu cìmwèpelè cyàkenzàbo ncyòci aci. Kuumuka mwà makòdi kàdi kudyela mwà tuminu, nwamònu’s. Ncyà—ncyà bushùwà. Menemene.

¹⁴⁶ Izàbèlè wàkalela ànu mwànà wa bakàjì. Nènku mpindyewu kanwedi meeji ne ndi ngàmbe eci ànu bwà—bwà budimù to, ndi ngàmbe nùnkù bwalu Bible ngudi mwambe nànkù! Bible, mu Bwàkabuulwibwà 17, mmwambe ne: “Yèyè ùvwa mamwèndè wa bandumba.” Yesù mmwambe mwab’ewu ne: “Ànu mùvwà Izàbèlè amu, ki mwikalaye pèndè.” Nènku mmulele bânà bàà bakàjì bàdì bakooyishe di—ditunga divwà kadiyè dikooyisha adi’s. Mpindyewu, ki cyòci aci menemene civwà cyena Mishòonyi cyenzèle Nyumà mulelèlè wa Nzambì, ncikooyishe cintu cyònsò ne cicyaluje buludi mu bulongolodi bukwàbò. Bidi ne, bu Nzambì mwà kwanyisha, mu dyàlumingu mu dindà, ndi muswè kunùleeja ne—ne—ne bàdì benza cimfwànyì cyà nyama wa lwonji, ne nyama wa lwonji awu ùvwa n’Loomo. Nènku kwenzabò cimfwànyì cyà *mùshindù* awu. Civwa ncinyi? Bulongolodi! Kaa, ndi ntèkemena ne aci ncibwele munda mwà myoyi yà bantu’s.

¹⁴⁷ Kàdi nudi nudikonka bwà cinyi ndi mulwishe bulongolodi bikolè mu mwoyi wànyì wònsò; mèmè mwine ncivwa mumanyè

to. Kàdi's Cìvwa n'*Cintu kampànda* munda mwànyì emu munkaci mwà kwela mbila; ncìvwa ne cyà djenja to. Mvwa ndikonka, misangu yònsò ndikonka, bwà cinyi mvwa misangu yònsò ànu ndyùle bakàji nànkus? Nwamònu anyi? Mu nsòmbelu wanyì mujimà. Kì nangànan-...Ndi muswè kwamba ne... ncyena muswè kwamba ne mbakàji bèètù beena diinà aba to; ndi muswè kwamba bàdì bàdìcinka aba, nudi bamanyè's, bàkaadi babule bukàlànga ne bundu babùpanyishe cikelè aba ne bikwàbò byònsò. Nudi bamanyè's. Kì bàà mùshindù awu bàndì... *Cikampànda* munda mwànyì emu.

148 Pàncìvwà mwànà mutekète kale wàwa, menemene, kuntwaku, mvwa mwà kumòna bakàji abu bàbanda ne njila awu, ne bààbò...bamanye ne baabàyaabò bàvwa baye ku mudimu, ki bòbò kuntwaku ne lumangu kampànda, bakwacike; ku mpenga kwà njila, nènku bàvwa mwà kubànda kupweka ne njila, bwà kubàtèndwisha maala ndambù bwà kubààluja kumbelu, bwà kukalàmbila baabàyaabo cyàkudya cyà dilòlòlò adì's. Mème kwamba ne kì mbakùmbànyine kubàshipa mene ne dizaji dizezuke to. Ncyà bushùwà. Mème kwamba ne bòbò mbashààdile kupita too ne nyama, pàdìbo bafwànyine kwenza cintu bu nànkus awu. Nènku mèmè...Pàncìvwà ne bidimu dikumi ne mwandamutekète, dikumi ne mwandamukùlu, mvwa mwà kumòna mwànà wa—wa bakàji upweka ne mùsèèsù, mvwa mwà kusambuka dyàmwàmwà kuya luseke lukwàbò alu, ngàmba ne: "Nyoka wa ntòoka wa mupùyyà wà wendeshangana ku mwoyi." Nwamònu anyi? Nènku mvwa mwà kwikala mukinyi wa bantu wa bushùwà, kàdi pàngààkaakidila Nzambì munda mwà mwoyi wànyì, Nzambì kummanyishaku ne Yèyè ùdi ne bilengà kuntwaku, Udi ne ndambù wa bainàbànzà bàà bushùwà. Bòbò kabààkudikooyishaku mùshindù awu to; Nzambì twasàkidila bwà bwalu abu.

149 Pàmvwà nsanganyibwa mu Àfrikè mwàmwa, pàmvwà nsanganyibwa mu Suisse mwàmwa, ne pàmvwà nsanganyibwa mu Loomo mwàmwa, bakaadikù bangeelèlèlè lukonko elu bikolè be ne: "È, amba tǔng, Mwanèèt Branham, kwènàku wèwè ne bakàji bàà nsòmbelu wa kaneemu nànsha kakesè mu Àmèrikè mwènù emu anyi? Musambu wònsò ùdi ùlwa mwaba ewu, kùdi cintu kampànda cyà manyaanu cyàmba bwà bakàji bèènù."

150 Mèmè ne: "S'ki beena Àmèrikè mbòbò abu. Kàdi twètù tudi ne Bukalenge bukwàbò bùdi muntwamu, mBukalenge bwà Nzambì; mbainàbànzà bàà pa ùmwè." Kì mùdìbo!

151 Bible mmwambe, lwà mu—mu bapròfetà amu, mmwambe... Ngeela meeji ne cìvwa lwà ku nshapità mwi5 wa Yeshàayi, ncyèna mutwìshìbwe to, ncìfwanyine kwikala mu nshapità mwi5 anyi mwi6 amu's; wàmba ne: "Wa disànkà m'wànà wa bakàji wa mu Sionà ewu, wìkala mwà kupànduka mu ditùkù adi ku bintu byònsò abi." Mùshindù mene wikalaye mwà kwenda

mu mùsèèsù; neikale ne nshèsheetè mipwekesha kwinsi; neikale wenda bitekètebitekète; ujekeja nyimà mùshindù awu, ne bintu biikalaye mwà kwenza. Ànu menemene mùshindù ùtùbu bènza mpindyewu, ànu mómò menemene. Bàvwàla bilàmbà bu muntu mulùme, ciine aci pààci ncinyangu bwà Nzambi.

¹⁵² Nkaadi mumòne kasumbù kàà batèndeledi kampànda, ànu àdi panshì aa, kadilongolola bwà kwenza. . . kaadifestò kakesè kàà mùshindù kampànda kàtùbo benza dilòòlò dyònsò, ne bakàji aba bònsò babwelamu bavwale tupùtulu twà dinaya naak- . . . Anyi—anyi ncinyi—anyi mmunyi munùdi nubiiikila bintu ebi's? Kì ntiputulu twà twìpì to, kàdi cintakanyi cikwàbò aci's. Èyo, tupanu twà tushiiikila mu mabunda. Anyi bintu abi muntwamu. Bavwale bwònsò. . . Bàdi dijinga ne kubatwisha dikàsà kàdi kubàsukuma, èyo; mwanèètù, s'ne ndibaya dyà diipacila bunène *ebu's*. Ncyà bushùwà. *Dikàsà* mmwaku ùdi ufùmina ku *mwendi wa lwà makàsà*, mbwena kwamba ne “ku dikàsà dyèbè,” nènku aci ke cìdì cibàkèngela menemene. Ncyà bushùwà.

¹⁵³ Kàdi, kaa, wèwè udi wamba ne: “Èè, mpindyewu, ndi ngeela meeji ne mbyà nsòmbelu mutàmbe kaneemu bwà mukàji kuvwala aci pamutù pàà jipè.”

¹⁵⁴ Nzambi mmwambe ne: “Ncinyangu ku mèsù Kwèndè bwà muntu mukàji kuvwàlaye cilàmbà. . .” Nènku pàdi mukàji ùkòsa nsuki yèndè bu muntu mulùme. . . Nzambi mmuswè bwà mukàji kwikalaye ne mmwènekeli wa muntu mukàji, uvwala ànu mudi mukàji, wenza maalu bu muntu mukàji.

¹⁵⁵ Nènku Yèyè katu muswè muntu mulùme mwikale ne dilùmbalùmbà dyà nsuki dilembelèlè mùshindù *ewu* nànsha, ne pashiishe, byenze bu dibata dishikika paanyimà pàà mutù wèndè mùshindù ewu. Yèyè mmuswè bwà ikale ùmwènaka bu muntu mulùme. Èyowà's, mukalenge. Ekèlekèlè, bàdi bàvwàla bu bakàji mu mùshindù wa mbibàkolèla mene mwà kumanya ne mbalùme anyi mbakàji. S'bidì—bidì byenza ne luse be, baamùyàpàndi ne bikwàbò byònsò bitùdi naabi leelù ewu ebi. Kabyèna bikèmesha to patùdi ne mwoyi ku cikondo cyà nshiiikidilu, cintu cimwè cìdì cishàadile buloba ebu cìdì ng'ànu bwà Nzambi kupongolwelapù ciji Cyèndè cìkolè bwà kubwòsha butubutu. Kwàjiki. Nzambi mwakane ne wa Cijila kèna ne cikwààbò cyà dyenza to.

¹⁵⁶ Mbadyombolè Mashi a Yesù Kilstò ku maditambishi! Mbadyènzèlè ànu mèyi maswika! Mbakadibweje mu bulongolodi kampànda! Nènku wa kale. . . taatù kampànda wa kale wa cijila mwikale ne dyèndè. . . mujike wà lòshà-cyombe wa kale ne nkoolu wèndè mukudimuna, ulwa mwab'awu ubàmbila ne: “Bànà bàànyi babèneshiibwe.” Kì mbishiilangane ne dishina dyà ngulube dicyàmba to.

¹⁵⁷ Ndi nzwambila, cìdì cìtùkèngela dilòòlò edi nkwalukila ku Bible ne ku Nyumà Mwimpè, mwanèètù, ne bukolè bwà Kilstò

mubiike ku lufù bùbwela mu Èkèleeziyà bwenza bimanyinu ne maalu à kukèma ne bishimà. Amen! Ki Èvànjeeliyò nyèyè awu. Èyowà.

158 Mupatule...nànkù...Èyowà, ncyà bushùwà, ke cìdici cipatula's. Di—di—ditabuluja adi dyàkenza bimwè bintu bimpè mwaba awu, ditabuluja adi's. Kàdi kí ndipatule Nyumà Mwimpè to. Kabààkacipatula to too ne mu cikondo cyà Laòdikiyà eci, mu cikondo cyà beena Mpenta. Kàdi dyàkenzà cintu cimwèpelè. Ditabuluja edi ndyenze bintu kampànda byàkambaYe ne: “Kulekediku aci cìfwa mpindyewu to, kankamana ne tungùnuka ànu ne kukùsàkidila.” Nwamònu anyi?

159 Kutwàlaci cyàkàbìdi budishikaminyi bwà Bible kùdi bantu. Cikondo cyà ba-Luthériens kutwàlaci budishikaminyi bwà bantu kulengabo Bible. Kwenzabo cyàpù cyàbo bwà kubanga kupèsha bàà pa buloba Bible. Nzambi àbènèshe ba-Luthériens bwà bwalu abu's wè! Èyowà's, mukalenge. Bòbò kwaluja cyàkàbìdi Bible mu cyanza cyà beena kwitabuuja; ùvwa ànu kùdi nsacerdòsè nkààyendè. Kabìvwa nànsha bikèngela bwà kuMutangilabò to; bwalu ki cìvwà paapà mwàmbe, ne yèyè nguvwa nzambi; pa nànkù cyònsò cìvwàye mwàmbe aci, ki cyàkenzekà.

160 Nànkù awu mpindyewu, ditabuluja dyà ba-Luthériens, cìvwàbò baswè aci, bwà “kukankamika.” Mpindyewu udi ne Bible mu cyanza cyèbè, mpindyewu Mubale's! Mwitàbùùjè's! KuMulekèlèdi pa citàmba, wamba ne: “Èè, twètù's tudì ne Bible.” Kàkukukwacishaku kuulu kudiye aku to. Kùdi ba-Luthériens bùngì cyanàànà mu Mpenta leelù ewu, balekelela Bible panshi ne bangata cìdì muntu kampànda mukwàbò wàmba pa Bwalu abu. Mwanèètù, bala Dìyi! “Kenketaayi Mifundu, bwalu yòyi ayi ki yidì yimfidila Mémè bujaadiki,” mwàkamba Yesù. “Mu yòyi amu mmunùdi nwela meeji ne nudi ne Mwoyi wà Cyendèlèlè.” Ki cintu cyà dyenza ncyòci aci: kubala Dìyi!

161 Mpindyewu, Yèyè kwambila mwakane ne: “Shààla mukwàte ku Aci, kùdi...kù—kulekediku aci cikufinuka to.” Nènku cìkwàbò cintu cìvwàYe muswè bwà bòbò kushààla bakwateku, bàvwa bashààle ne kaadikàndà kakesè mu bòbò amu, kàvwa... Ditabuluja dyà ba-Luthériens, cintu ciibìdi cyàkenzàdi, dyàkatwàla dilongesha dyà dibingishiibwa ku bukènkè. Beena Kàtòlikè kabèna bàngata dibingishiibwa to; ng'èkèleeziyà wa Kàtòlikè.

162 Ànu bu mùdi nsacerdòsè wàwa, byàkakèngela ne bamunyenge mwaba wà dyakwila apa kukaadi cikondo kampànda's. Yèyè ne: “Kakwèna lupàndu mwaba mukwàbò to pa kuumusha mu èkèleeziyà wa Kàtòlikè.” Lupàndu lùdi mu Kilistò; kí mmu èkèleeziyà wa Kàtòlikè to, kí mmu èkèleeziyà wa Mishòonyi to. Lùdi mu Kilistò, lupàndu's. Kàdi beena Kàtòlikè bàdi biitabuuja...Bòbò kabèna bàcyùka bìdi Bible

wàmba to; ànu bidì èkèleeziyà wàmba. Nwamònu anyi? Kwèna ne cyùdi mwà kubàmbila to, bwalu kakwèna mùshindù nànsha ùmwè—kakwènakù mùshindù wà kwakula naabò to. Bòbò kabèèna bàcyùka ciine aci to. Bàdi ne. . . Nebààkwile neebè mu kateshismu kàabò aku, cintu kanà cyònsò cyà mùshindù awu; kàdi paùdi ukalenga ku Bible, bàdi—bàdi ànu baCìbenga ne: “Cìdi èkèleeziyà wàmba ke cìdi ne bwalu.”

163 Kàdi Yesù wàkamba, mu cintu ciine eci, Yesù Yèyè mwine wàkamba ne: “Muntu nànsha bàmwamba ne nganyì wadìdinga kuKùùmushila kantu anyi kuKùsàkidila kantu, Yèyè neùmushè cyèndè citùpà mu Mukàndà wà Mwoyi.” Yesù wàkamba ne: “Dìyì dyà muntu yònsò diikale mashimi, kàdi Dyànyì diikale Bulelèlè. Maulu ne buloba nebijimine, kàdi Dìyì Dyànyì kadyàdyàkujiminaku to.” Ncyà bushùwà anyi? Kaa, s’ki Dyòdi adi, mwanèètù.

164 Mémè ndi mwena kwitabuuja mu Dìyì dyà Nzambi! Ncyà bushùwà. Ne kî ng’ànù Dìyì didì Nzambi wàkula *mwab’awu* edi to, dîbà adi mémè kulòmba Taatù wa mu Dyulu bwà kumpa Nyumà Mwîmpè bwà *kushindika* Dìyì adi, bwà kuvwija Kilistò ne mwoyi munda mwànyì. Nànku ndi mumanyè ne ndi ne Mwoyi wà Cyendèlèlè, kî mbwalu ndi muWùkumbèene to, bwalu ngàsà Wendè ngudi muWùmpèeshe. Ki lubwebwe ndwòlò alu. “Pa lubwebwe elu Nèngùbakilèpu Èkèleeziyà Wanyi,” mwàkambaYè.

165 Èyo, dibingishiibwa. Èyo. Bwalu bùwà ne, paanyimà pàà bòbò bamane kutwàla cintu kampànda cìwà kacyì cikèngela kulekela bwà kufwàci to, ciine aci cìwà ne, bakaavwa cyàkàbidì ne Bible mu byanza byàbò. Ba-Luthériens bààkenza nànku. Ne cikwàbò cintu, bàwà ne dilongesha dyà “dibingishiibwa ku diitabuuja.” Ki cyàkalongeshà Luther ncyòci aci, muntu yònsò mmumanyè ne ki cìwà dilongesha dyèndè. Dibingishii-. . . Kanwènaayikù mwà kumòna mùdi cyòci aci cipwangane anyi? Pashiishe kulwakù Wesley ne dijidiibwa, pashiishe ki beena Mpenta bàlwalwà ne dibatiiza dyà Nyumà Mwîmpè aba’s. Ànu pyòpyopyò menemene. Mpindyewu ndi. . .

166 “Udi ne tuntu tukesè, shààla mukwàteku mpindyewu, ne—ne kutùlekèdiku tùfwa to. Wèwè kùyì mushààle mukwàteku to, Nèndwe lukàsà bu mwibi nènku newàlukile buludi mu dīgumba cyàkàbidì.” Nènku ki cyàkenzàbo, ànu menemene, kwalukilabo muntwamu. “Udi mwalukile cyàkàbidì buludi ku beena Nikàlàwù, bwalu newàlukilè buludi ku dīgumba. Shààla mukwàte! Tùngùnuka ne dibala Bible awu, ne àlamè dibingishiibwa, ne tùngùnuka ne kwenda kuya kumpàla.” Kàdi kùdi bàshààdilè bakesè bàdi bapàtukemù. Bàshààdilè bakesè.

167 Paanyimà, wàkalwa kumpàla, Luther; ki pashiishe kulwaku Zwingli; ànu nànku, Calvin; ànu nànku, ne bakwàbò, too ne ku Wesley. Kàdi kùwà bashààdile bakesè bàakapatukamu

bààkalongesha dijidiibwa. Ne mu dijidiibwa mwàkapatuka bàshààdilè bakesè bàakabwela mu Nyumà Mwimpè. Nwamònu's, bàshààdilè bakesè abu, kuntwadijilu kwònsò aku, balame Aci—Aci ne mwoyi. Èyo.

168 Kàdi, ciisátù, kupàtukabò ne mìshindù yà malongesha à cimpàngaanù àà kwìsùkwìsù bùngì cyanaàna, ne cyòci aci, bu mùdì màngumba, dibatiiza dyà mashimi. Mpindyewu, kupàtukabo ne dimyaminangana dyà màyi ne bikwàbò byà mùshindù awu, ne Taatù, Mwànà, ne Nyumà Mwimpè. Kulwabo ne kateshismu. Ncyà bushùwà ne bàvwa ne...cyà bushùwà bàvwa bakumbanangane ne dìnà...ne...ne cyàkamba Yesù mwaba ewu aci ne: “Udi ne dìnà dyà ne udi ne mwoyi, kàdi pèèbè mufwè.” Aci's mmwômò. Èyo.

169 Ciinâyì, ncyà bushùwà ne dilongolola dyàkuumusha bishààdila byakaja byàbùngì ne—ne mishingà ne bikwàbò, kàdi dyàkapangila mu èkèleeziyà ne dyakajulula bwà kupàtula dilongolola adi's, dyàkapangila kwalujulula dilongesha dyà Èvànjeeliyò mu kaabujimà ne bimanyinu biikale bilonda. Èkèleeziyà wa ba-Luthériens kacya katukù mubipete to. Kacya bôbò kabàvwaku banji kwikala naaci to; ne kabàvwaku naaci mu cikondo cyà Wesley to. Bàvwa ànu naaci ku ndekeelu kwà cikondo cyà Laòdikiyà eci.

170 Mpindyewu, patwàbwelà mu cyòci aci, netwàlukile buludi mu Mifundu bwà kunuleeja ànu menemene mùshindù wàkabilyabo. Kabàvwa ne...kabààkalujulula ditabuluja dyà Nyumà Mwimpè to.

171 Bààkalekela mpìngu; nènku bààkalekela mpìngu, bwà aci's ncilelèlè. Bààkapàtula mpìngu ayi mu èkèleeziyà: Mariyà, ne Yòzefù, ne—ne Peetèlò, ne Pòlò, ne bònsò bàà kùdibo. Bààkalekela mpìngu, kàdi kabààkaya kùdi Kilistò mubiike ku bafwè to. Luther wàkabùumusha ku mpìngu, kàdi kubabweja mu cintu citàmbe kwikala bu cidiidi anyi bu—anyi bu dìngumba anyi bulongolodi, bwà kudyènzabò bulongolodi bukwbò (cimfwànyi cifwànàngane ne cyà kumpàla aci) kàdi bàtèteta bwà kubùtamba ku bùngì ku dìngumba.

172 Nènku mpindyewu bàcidi ànu bàlwangana mvità. Ba-Méthodistes bàcidi ànu baswè bwà...ba-Baptistes bwònsò biikale ba-Méthodistes. Ne ba-Luthériens bwònsò mbaswè bwà ba-Baptistes ne ba-Méthodistes bònsò biikale ba-Luthériens. Beena Mpenta mbaswè bwà ba-Baptistes bwònsò, ba-Luthériens, ne bikwàbò byònsò, biikale beena Mpenta. Nwamònu's, wèwè udi ànu utùngùnuka ne kusàkidila ku dìngumba dyènù. Kàdi aci kì ndongamu wa Nzambì to twamb'eku twamb'eku. Ndongamu wa Nzambì bwà dyalujulula ùvwa mbwà kwalujulula cìvwaku kacya ku cibangidilu aci.

173 Tàngilàayi kuneeku! Kubiisha aci's! Mukàndà ewu wòwò mumate panshi, mpindyewu kwangata mukàndà mukwàbò ne

kuwaluja pa kaaba kààwù kî ndyalujulula to, dibìlka dyà ku lufù. Bidi bikèngela bwà wèwè kulwa ne wòwò *umwèumwè* awu. Amen. Pa nàнку pìikalabi ne èkèleeziyà wàkafwà mu Cikondo cyà Mìdimà ne kwalukila mumpàngaanù ànu menemene *apa*, díbà adi dyalujulula, kùdi. . . Aci's ndilongolola, kulongolola; kàdi kwikala *mulongolòdùbwe*, ne *kulediibwa cyàkàbìdi*, mbintu bibìdi bishìilangane. Nwamònu anyi? Bààkatwàla dilongolola, kulongolola, kushiyangana ne mpìngu yàbo ayi ne bikwàbò, kàdi kacya bóbò kabàvwaku batwàle Nyumà Mwìmpè mu èkèleeziyà to. Kaa, Dìna dyà Mukalenge dibèneshiibwè's wè! Mwanèètù wa balùme, mwanèètù wa bakàjì, udiku mwà kucimòna anyi? Kabààkatwalaku Nyumà Mwìmpè nànsha, bwalu ewu udi utwala bulelèlà Bukènkè bulelèlà bwà Èvànjeeliyò. . . Asàayi kafulu kèènù aku mpindyewu. Ewu udi utwàla Bukènkè bwà Èvànjeeliyò mulelèlà mmwanjèlò wa èkèleeziyà lwà kwìnshì *eku*. Mpindyewu, netùmòne cyòci aci mu dyàlumingu.

¹⁷⁴ Mpindyewu, bóbò nebiikalè ne makènkè pamutù pàà makènkè, ne makènkè à beena Kìlistò, kàdi bóbò muntu ne muntu nebàalukile buludi mu bulongolodi abu. Kàdi nekùlwe mukwàbò wàmukàndàmeena. Èyowà's, mukalenge. Ne yèyè neàkoke dyàkàmwè bàshààdilè kuntwaku ànu mùndi mèmè mwimane mu cyambilu eci emu. Ncyà bushùwà. Ne yèyè neàlukile buludi ku cibangidilu. Nèнку nèngàngatè Mifùndu mu Dipungila Dikulukulu ne Dipungila Dipyadìpyà bwà kunujaadikila ne yèyè neénzè cyòci aci, mwanjèlò wa èkèleeziyà wa Laòdikiyà, ncyà bushùwà, walukila buludi ku cyà ku cibangidilu ne ubiìsha cintu eci cyàkàbìdi. Ne dibìlka dyà ku lufù nedilwe mu ditùkù dyà cyòci *eci*. Ncyà bushùwà.

¹⁷⁵ Kàdi Luther wàkakoka dyàkàmwè èkèleeziyà, bapànduke abu's. Bapànduke *abu*, mwele cidya cimwèpelè, dijidiib-. . . dibingishiibwa. Bapànduke abu, kwelaye cidya cimwèpelè pambelu pàà cimpàngaanù. Aci's ncyà bushùwà. Musangu ùdi ulonda, cidi cyàngata bidya bibìdi pambelu. Kwajiki.

¹⁷⁶ Ànu bu mùdi. . . Nukaavwaku bamòne mu Bible ne kùdi—kùdi màyi àpatukila paanyimà pàà Ntempelu anyi? Ne kwambaye ne wàkamòna màyi mabande too ne mu binù byèndè; pashìishe civwà cilonda, màyi amubànda too ne mu cimònu; ne musangu ùvwa ulonda, kumupitawu pa mutù. Kàdi pààkamupitawu pa mutù, byàkamukèngela bwà kufikaye ku mwaba uvwaye mwà kwowela. Nwamònu's, byàkamukèngela bwà kwowelaye.

¹⁷⁷ Nàнку awu tudi mpindyewu tubwela mu mwaba ùdi ùkèngela anyi kwowela anyi kudiina. Kwàjiki's. Necikwine ne cikujimija wèwè yònsò, anyi cikubwejè, eci anyi eci. Pa nàнку, anyi ndyowela pèshi ndiina! Àlèluuyàh! Kaa, mèmè's ndi ne disànkà dyàbùngi dyà Nyumà Mwìmpè! Kàdi nwènù?

Ndi ne disànkà be mûndi mwà kwamba ne ndi umwe wabò.

Ndi umwe wabò... (Nganyì *wabò?* Kì ng'eci, *cikampànda*, anyì *cikansanga*, anyì *cikankènga* to.)

... ne disànkà dyàbûngì mûndi mwà kwamba ne ndi umwe wabò; (Àlèluuyàh!)

Umwe wabò, umwe wabò,

Ndi ne disànkà be mûndi mwà kwamba ne ndi umwe wabò.

Aci kacyèna cyùmvwika cîmpè anyì? Tèèlejàayi:

Bàvwa badisangìshe mu cibambalu cyà kuulu, Bònsò munkaci mwà kusambila mu Dîna Dyèndè,

Bàakabàtijiibwa ne Nyumà Mwîmpè,

Ne bukole bwà mudimu kulwabù;

Mpindyewu cyàkabènzela Yè ditùkù adi aci

Yèyè neàkwenzèlè byà mwomùmwe,

Ndi ne disànkà be mûndi mwà kwamba ne ndi umwe wabò.

Kaa, umwe wabò, ndi umwe wabò,

Ndi ne disànkà be mûndi mwà kwamba ne ndi umwe wabò; (Àlèluuyàh!)

Umwe wabò, umwe wabò,

Ndi ne disànkà be mûndi mwà kwamba ne ndi umwe wabò.

¹⁷⁸ Bātu baya ku maasèminèrè anyì? Nànsha. Bamwè bàabò kabàyi nànsha mwà kufùnda dîna dyàbò to. Ncyà bushùwà. Peetèlò kàvwa mwà kufùnda to. Bible mmwambe ne yèyè ùvwa mupangi ne kàyi mulonge kàlaasà to, yèyè ne Yone. Kàdi bìvwa bìkèngela bwà kubawula maci kùdìbo, bwalu bàvwa bamanye ne bàvwa bende ne Yesù.

Nànsha mùdi bantu aba kabàyi mwà kwikala balonge, (Balonge tùlaasà.)

Anyì kuditàmbisha bwà lumù lwà pa buloba, (“Kaa, Nzambì àbèneshiibwè, mémè’s ndi ne *baakampànda* abu bûngì cyanààna.”)

Mbapetè bònsò Mpenta wabò,

Babàtijiibwe mu Dîna dyà Yesù;

Nènku bàdi bàmba mpindyewu, ne kule ne ku nseke yònsò,

Bwà bukole Bwèndè bùcidi ànu bùmwebùmwe abu,

Ndi ne disànkà be mûndi mwà kwamba ne ndi umwe wabò.

Kaa, umwe wabò, umwe wabò,

Ndi ne disànkà dyàbúngì mûndì mwà kwamba
 ne ndi umwe wabò;
 Umwe wabò, umwe wabò,
 Ndi ne disànkà be mûndì mwà kwamba ne ndi
 umwe wabò.

179 Kanwenaayiku ne disànkà bwà bwalu abu anyi? Ndi ne disànkà dyàbúngì dyà kwikala umwe wabò. Ndi mutàmbe kunanga kwikala umwe wabò kutamba cikwàbò cyònsò cîndiku mumanyè. Kaa, ndi mutàmbe kunanga kwikala umwe wabò pamutù pàà kwikala Mfùmù wa ditùnga dyà États-Unis anyi kwikala mfùmù wa buloba bujima. Mvwa mwà. . . Bu Mukalenge Yesù mwà kwikala mulwè mwab'ewu, kwamba ne: “Nênkupingaje ku bidimu makumi àbìdì bwà kukuvwija mutàngidi, mfùmù wa buloba bujima, ne kukupa bidimu binunu dikumi byà—byà mwoyi pa buloba ebu, bwà wèwè kushààla ne bidimu makumi àbìdì; kùyiku ne ditùkù dyà usaama, ne disaamà dyà mwoyi, ne byònsò biikale ànu disànkà ne byònsò, ne mfùmù wa buloba bujimà, bwà kwikala ne mwoyi bidimu binunu dikumi; anyi newikale mwà kutàmba kuswà bwà kwikala umwe wabò ne kukèngela kulwangana ànu múdi wenza emu anyi?”

180 Nèngambe ne: “Ndi ne disànkà be mûndì mwà kwamba ne ndi umwe wabò!” Paanyimà pàà bidimu binunu dikumi, pashiishe cinyi? Kàdi Eci ncyà Cyendèlèlè. N’Cilwe bishi’s, mwanètù? Kaa, n’Cipicile mu Mashi. Ncyà bushùwà. N’Cifùmine kule, ne Cifùmine kùdi Nzambì mulwe mubidi ne musòmbe munkaci mwètù:

Mu cidiilù cyà ngombe kùkaadi ntàntà mule,
 ndi mumanyè ne mmùdibi cyà bushùwà,
 Mwànà wa mu dibòko wàkalediibwa bwà
 kusùngila bantu ku mpèkaatù yàbò.
 Yone wàkaMumòna ku mwelelu wà musùlù,
 Mwànà wa mùkòòkò bwà kashidi,
 Kaa, Kilstò, Mupoopela pa nkùruse wa
 Kàlvaryò.

Kaa, ndi munange Mulùme wa mu Ngalèlà, wa
 mu Ngalèlà awu,
 Bwalu Yèyè mmungenzèle byàbúngì be.
 Mmumfwile luse ku mpèkaatù yànyì yònsò,
 muntèèke Nyumà Mwímpè munda;
 Kaa, ndi munange, ndi munange Mulùme wa
 mu Ngalèlà awu.

Mukàjì wa ku ciinà cyà màyi awu, Yèyè
 kumwambila mpèkaatù yèndè yònsò, (Yèyè
 udi umwèumwè awu makèlèlèlèlè, leelù, too
 ne kashidi.)

Ne mùshindù mwine uvwaye ne balùme
 bàtaanu musangu awu.

Yèyè wàkafwidiibwa luse ku mpèkaatù ne mpèkaatù yònsò, ne ditalala dyà ndòndò dyàkatèèkiibwa munda;

Kwelaye lubilà ne: “Lwâyi kanùmonàayi Mulùme wa mu Ngalèlè ewu!”

Kaa, ndi munange Mulùme wa mu Ngalèlè, wa mu Ngalèlè awu,

Bwalu Yèyè mmungenzèle byàbúngì be.

Mmumfwile luse ku mpèkaatù yànyì yònsò, muntèèke Nyumà Mwímpè munda;

Kaa, ndi munange, ndi munange Mulùme wa mu Ngalèlè awu.

Mupùblikanò wàkaya kasambila mu ntempelu amu dínghà ditùkù,

Kwelayè lubilà ne: “Éyi Mukalenge, ikàlàku naanyì luse!”

Wàkafwidiibwa luse bwà mpèkaatù yònsò, ne ditalala dyà ndòndò kumbweladi munda;

Yèyè ne: “Lwâyi kanumònàayi Mulùme wa mu Ngalèlè ewu.”

Mémè ntu munange aci. Kàdi nwênù?

Mulèmà wàkendela kuulu, kamàmà kààkaakula,

Bukolè abu bwàkambiibwa ne dinanga pa mbù;

Ne mpofo wàkafiikishiibwa ku dimòna, ndi mumanyè ne cìvwa mwà kwikala ànu

Luse lwà Mulùme wa mu Ngalèlè awu.

Wimbaayi naanyì:

Kaa, ndi munange Mulùme wa mu Ngalèlè, wa mu Ngalèlè awu,

Bwalu Yèyè mmungenzèle byàbúngì be.

Mmumfwile luse ku mpèkaatù wanyì yònsò, muntèèke Nyumà Mwímpè munda;

Kaa, ndi munange, ndi munange Mulùme wa mu Ngalèlè awu.

¹⁸¹ Kanwenaayiku baMùnange anyi? Kaa, ekèlekèle! Èvànjeeliyò mwímpè, wa Nyumà Mwímpè ewu, kaa, mùshindù mwine wùndi muMunange's wè. Ndi muMunange ne mwoyi wànyì wònsò. Nènku ndi ne disànkà dyàbúngì dilòdòlò edi dyà ne ndi mubadiibwe pàmwè naabo, ne tudi bwònsò pàmwè bu bàna bàà balùme ne bàà bakàjì. Ba-Baptistes, ba-Méthodistes, ba-Pres-...beena Kàtòlikè, ba-Presbytériens, ní mbinganyi bikwàbò byònsò, Nzambì mmutùpàtùle ku lwendu lwònsò lwà mu nsòmbelu ne mututwàle mwaba ewu ku bwobùmwè bunène bwà Nyumà Mwímpè ebu. Katùyì bàà mu dìngumba nànsha dimwè to, aci ncibàtangile cidibo benza, kàdi twètù tudi mu

Bukalenge bùdì kabùyì buumvwika. Tudi babàtìjìibwe mu mubidi musokome wà Yesù Kilstò, ku Nyumà Mwimpè. Nganyì udi nànkù? Méthodiste, Baptiste, Presbytérien, ne ewu yònsò udi muswè, alwe.

¹⁸² Yesù wàkamba ne: “Bwònsò bàdi Taatù muMpèeshe nebàlwe kùNdì, ne nànsha umwe wa kùdìbo kààkujìmina to, nènku Nèmbàjuulè cyàkàbìdì ku ditùkù dyà ndekeelu.” Kaa, ekèlekèle! Tuvwa ne ciibidilu cyà kwimba musambu wà kale ku cyoshelu eku; ncyèna mumanye ní tudi mwà kuwimba anyì to, “Mwaba, mwaba, èyo, kùdì mwaba, kùdì mwaba ku mpokolo bwànyì mèmè.” Nutu banange misambu yà kale ayi mùshindù awu anyi? Muntu kampànda atùpèeshèku cyòna, muntu kampànda udi mumanye mwà kuwìbanga. Mwimbi wetù wa pyànò ùdi penyì? Udi apa anyi? Anyì Mwanèètù Teddy anyì umwe wa kùdìbo mwab’ewu anyi? Bòbò abu? Kaa, ekèlekèle, ncyèna—ncyèna mmumòna mwaba nànsha ùmwè to.

Mwaba, mwaba, èyowà, kùdì mwaba,
Kùdì mwaba ku Mpokolo bwèbè wèwè;
Mwaba, mwaba, èyowà, kùdì mwaba,
Kùdì mwaba ku Mpokolo bwèbè wèwè.

¹⁸³ Nutu banange misambu yà kale ayi anyi? Ne mèmè ntu munange eci kàbìdì:

Ku nkùrusè kwàkafwilà Musùngidi wanyì,
Nkùngààkadilà bwà kukezudiibwa ku
mpèkaatù;
Kaa, nkwakalaabiibwa Mashi pa mwoyi
wànyì;
Butùmbi kùdì Dìna Dyèndè!
Butùmbi kùdì Dìna Dyèndè! (Dìna Dyèndè dyà
mushinga!)
Kaa, butùmbi kùdì . . .

Tubwitaayi ànu kwìsù cyanàànà mpindyewu biikale tuwimba.

Kaa, nkwakalaabiibwa Mashi pa mwoyi
wànyì;
Butùmbi kùdì Dìna Dyèndè!
Ndi musùngidiibwe mu mùshindù wa dikèma
ku mpèkaatù,
Yesù mmusòmbèle munda emu ne kalolo
kwònsò,
Ku nkùruse aku nkwakambweja Yemù;
Butùmbi kùdì Dìna Dyèndè!
Butùmbi kùdì Dìna Dyèndè! (Dìna dyà
mushinga mukolè adi!)
Butùmbi kùdì Dìna Dyèndè! (Dìna dyà
mushinga!)

Nkwàkalaabiibwà Mashi pa mwoyi wànyì;
Butùmbi kùdì Dìna Dyèndè!

¹⁸⁴ Mpindyewu patùdì twimba cituminyi cìdì cilondà eci apa, labulanganaayi ku cyanza ne muntu kampànda udi kumpàla kwèbè, paanyimà pèèbè, ku luseke lwèbè.

Lwâku, ku Mpokolo ewu mutàmbe kubanjika
ne wa bupolè;
Ela musùukà wèbè ùdì mukwate ne byà luse ku
makàsà à Musùngidi;
Kaa, dinyijemù leelù ewu, ne ukezudiibwe;
Butùmbi kùdì Dìna Dyèndè!

Butùmbi kùdì Dìna Dyèndè! (Dìna dyà
mushinga mukolè adi!)
Butùmbi kùdì Dìna Dyèndè dyà mushinga
mukolè!
Nkwàkalaabiibwà Mashi pa mwoyi wànyì;
Butùmbi kùdì Dìna Dyèndè!

Kaa, ndi munange aci's. Kàdi nwènù?

Butùmbi kùdì Dìna Dyèndè! (Dìna dyà
mushinga!)
Butùmbi kùdì Dìna Dyèndè!
Nkwàkalaabiibwà Mashi pa mwoyi wànyì;
Butùmbi kùdì Dìna Dyèndè!

¹⁸⁵ Kaa, ekèlekèle! Mémè's ndi ne disànkà dyàbùngì be bwà bwalu abu. Kàdi nwènù? Ndi ne disànkà dyàbùngì dyà mùndì mwà kufika ku Mpokolo ewu mwikale mubanji ne wà kalolo, kukùpa musùukà wànyì mukwate ne byà luse ku makàsà à Musùngidi.

¹⁸⁶ Ndi mvùluka dîngà ditùkù, pàncìvwà mwànà mutekète, wa bidimu bitwè ku dikumi ne mwandamukùlù, nyeema Mukalenge. Mémè kupatuka kuya ku Wesètè, mvwa muswè. . . Taatù wanyì uvwa mubàndi wa tubalu, nènku mvwa njinga kupàtuka bwà kusùulula tubalu. Cintu kampànda mu mémè emu cìvwa ne nzala. Kaa, ndi nzwambila's!

¹⁸⁷ Mémè kupweka kùdì muyiishi wa ba-Baptistes, yèyè ne: "Juuka ànu kuulu patupù wambe ne: 'Yesù ùdì Mwànà wa Nzambi,' netùfundè dîna dyèbè mu mukàndà." Aci kacyàkansànkishaku to.

¹⁸⁸ Myaba yònsò yîmvwà nya muntu kampànda. . . Ba-Adventistes du Septième jour, mémè kuya kamumòna, muntu mwîmpè maalu, Mwanèètù Barker, mwanèètù wa balùme wa musàngèelu, kwambaye ne: "Billy, lwâku witabe nsabatu wa Mukalenge." (Bwà mpindyewu kaayi ngààpecì.) Kàdi kwambayè ne: "Ditùkù dyà nsabatu." Ki mémè kudyàmbidila ne: "Kaa, ekèlekèle, aci kacyèna ànu cyeenza bwalu to." Nudi numòna's.

189 Mémè kuumuka kuya ku Wesètè, ki mémè kudyàmbidila . . . Mémè kubànda lwà paanyimà pàapa dilòlò adi, tuvwa munkaci mwà kukùngwiya nyama. Nènku, nudi bamanyè's, udi uumusha cisèbà cyà kusòmbela aci ne cibuta cyèbè cyà mudimu aci, ne ubyàdija kwaka, ne wangata cisèbà cyèbè aci utentekapù mutù. Nènku mvwa mudyòlòle panshi, lwà mwinshi mwà mici yà kale yà pin ayi dilòlò adi. Nènku mvwa mutangile nyama mundaamunyà, nànkù nsongàalùme yìvwà yitangila dilòlò adi ayi yìvwà munkaci mwà dipweka ne nyama. Nènku kùvwà muntu mukùlumpè kampànda uvwabo babìikila ne “Slim,” wa ku Texas, ùvwà ne ci—cindaalà mwaba awu ne ùvwà munkaci mwà kucimbà:

Butùmbi kùdi Dìna Dyèndè!

190 Mukwabo muntu ùvwà mwaba awu ne cisàkù ne citùpà cyà dibèji, upuupujamu lupeepa. [Mwanèètù Branham ùdi wimbila mu matàma *Butùmbi ku Dìna Dyèndè*—Muf.] Baàvwà bìmba misambu mikwàbò kumpàlampala, tusalà twà bendeshi bàà ngombe, kàdi kubangabo kwimba *Ku Nkùruse*.

191 Ekèlekèle! Mémè kukùdimuka, mémè kutenteka mbulankètè wanyì lwà ku mutù kwànyì aku nùnkù ewu. Mémè kwela dísù paanyimà, nudi bamanyè's, nènku bìvwà byenze ànu bu ne mitootò ayi yìvwà milembèlèle lwà pabwìpì ne nsongo yà mici ayi ne mikùnà ayi. Minungànyì yà kale yà kashidi yà mici yà pin ayi, mvwa mwà kuMuumvwa wela lubila ne: “Adàmà, udi penyì?”

192 Bu paanyimà pàà mbingu yìsàtù nànkù awu, mémè kubwela mu cimenga ne nsongàalùme yònsò yìvwà mikwacike, kàdi mémè ncìvwaku nwa maala to. Byàkakèngela bwà mémè kubàtwàla bònsò kumbèlu, kubàtentakaja mu kàshinyi, mwònsò mùmvwa pàànyì mwà kubàtentakaja amu. Nènku bàpàtuka kwaka bààsangana ntende ku bânà bàà nkàsà, ne bikwàbò byònsò, ne bìvwà byà njiwu bwà kwikala mukùbìbwe's; beela mushoonyi mululàme panshi apu, ne badyà lupiku muntu ne mukwèndè ne ndola yitaanu ní bàvwà mwà kwendelapù, kàdi pààbù kabàyiku mwà kwendela ku mwelelu wa kajila kakesè kwàka mùshindù awu to, nudi bamanyè's. Nènku bìvwà ànu mùshindù awu too ne mwà kabàtènduka maala bònsò, paanyima pàà bamane kupeta mfranga yàbò.

193 Nènku mvwa nsanganyiibwa kuntwaku ne bònsò bàvwà bamònangane ne dinwà dyà maala, mémè kupengama pabule ne kusòmbela panshi. Mémè kudyàmbidila ne: “Ekèlekèle, ekèlekèle!” Kukaadi bidimu bitwè ku makumi àsàtù ne bitaanu, anyì makumi àsàtù ne bitaanu, ngeela meeji, kukaadi bidimu makumi àsàtù ne bitaanu. Ki mémè kusòmbela panshi mwaba awu, pabule. Phoenix ewu ùcìvwà kaacimenga kakesè dìbà adi, tuvwa tufùmina ku Wickenburg aku's. Mvwa musòmbè mwaba awu, nyàwù kùvwà kànà kàà bakàji katekète kàà cyena

Espagne kalwa katwè ngendu kopicila mwaba awu; nènku mèmè musòmbe mwaba awu ne cifulu cinène eci cishikikila lwà paanyimà pàà mutù wànyì apu; kupicilaku mwaba awu ne kumacishayè mushwâla mukesè ewu, nudi bamanyè's. Mémè ne: “È, nyáwù wamacishì mushâla wèbè's.” Ncivwa nànsha mutùmekù meeji to.

¹⁹⁴ Mémè kuumvwa ndambù wa mutooyi kwinshì kwà mùsèèsù kwàka, ki mèmè kupweka kuntwaku. Nènku kùvwa nsongààlùme wa kale uvwa mukùdimwine mucìma lwà pambèlu pàà cikùmbì apu, ne bibangu byà mbâlânga kwísù kwónsò, ne binsonji bimupwekela pa matàma èndè apu, munkacì mwà kwimba cindaala, wimbà ne:

Butùmbi kùdì Dìná Dyèndè!

¹⁹⁵ Kaa, ekèlekèle! Binsonji bimupwekela pa matàma, kwimanaye e kwamba ne: “Mwanèètù, kwèna mumanye ne ncinyi to pawikala kùyi mupete Kilistò mulenga wa dikèma ewu.”

Butùmbi kùdì Dìná Dyèndè!

¹⁹⁶ Ki mèmè kupwekesha cifulu cinène aci kukwàta njila kuya. Kaa, ekèlekèle! Kwèna mwà kuMusokomaku to. Mbipicìibwe ne wèwè mupatuke ne muMujikule. Kaa, Yèyè's ngwa ùkèmeshangana! Èyowà's, ki mùdìYe.

Ndi musùngìdìibwe mu mùshindù wa dikèma
ku mpèkaatù,

Yesù mmusòmbèle munda emu ne kalolo
kónsò, (*Musòmbèle* munda's!)

Ku nkùruse kwàka kwàkambwejaYe;

Butùmbi kùdì Dìná Dyèndè!

Butùmbi kùdì Dìná Dyèndè! (Dìná!)

Butùmbi kùdì Dìná Dyèndè!

Kaa, nkwàkalabiibwa Mashi pa mwoyi wànyì;

Butùmbi kùdì Dìná Dyèndè!

Kaa, lwàku, ku Mpokolo ewu ùdi mubanji ne
mushème;

Ela wèwè ànu musùkà wèbè ùdi mukwàte ne
byà luse awu ku makàsà à Musùngidi;

Kaa, ditukijemu leelù ewu, ne ukezudiibwe
yónsò;

Butùmbi kùdì . . .

Mpindyewu twinyikàayi mitù yètù, twèlàayi ànu byanza muulu cyanàànà mpindyewu:

Butùmbi kùdì Dìná Dyèndè! (Butùmbi,
butùmbi's wè!)

(Éyi Nzambì!) (Dìná dyà mushinga!)

Nkwàkalaabiibwà Mashi ku mwoyi wànyì;

Butùmbi kùdì Dìna Dyèndè!

197 Butùmbi kùdì Nzambi's wè! Tùjuukilàayi kuulu. Kaa, indila kakesè cyanààna, ànu, indila.

[Mwanèètù wa bakàjì kampànda ùdi wàkula mu myakulu, mwanèètù wa balùme kampànda ùdi wàndamuna—Muf.]
Éyowà's, Mukalenge.

198 Mpindyewu bu ne kùvwakù mwà kwikala kampànda uvwa kàyi mufwànyine kumanya ne cìvwa ncinyi to, awu's m'Mpenta, Nyumà Mwîmpè ngudi wàkula. Yesù wàkamba ne: "Ndàayi pa buloba bujima, nuyiishe Èvànjeeliyò. Bimanyinu ebi nebifile bàdi biitabuuja. Nebàakule mu myakulu mipyamìpyà; nebàtenteketele babèèdì byanza, babèèdì nebàsangalè." Bintu byònsò bìdìYe wàmba ebi, nebyènzeke.

199 Kaa, mémè's ndi ne disànkà dyàbúngì. Nwamònu ne Nyumà Mwîmpè ùdi ùlwa, mwikàle ushìndika Dîyi adi anyi? Bukènkè, bwàngatè, kù—kùbwèdiku mpatà to. Bwàkidile wèwè ànu cyanààna ne Yèyè neàkucyukè bu mwànà ne neàkukoleshe. Abi kî mbishèeme anyi bwà Nyumà Mwîmpè kwenza nàнку awu? Nyumà Mwîmpè pambidi pèètù.

200 Ndi mvùluka musangu kampànda mu Bible, kabàvwa bamanyè ne cintu ciine cìvwa cilwa munyi to, mwena lukuna ùvwa wènda ùlwa, ne Nyumà Mwîmpè kupòna pa muntu mùshindù awu, ne wàkabàmbila ànu menemene mwaba wa kuyiila. Ki kuyabò kuntwaku, nènku Nzambi kubweja cilwilu cikwàbò aci mu cibwejàkàji ne kubàyiishayè bimpàmbàmbà. Neyà bushùwà.

201 Kaa, twètù's tucidi ànu ne mwoyi mu matùkù à Bible, kî mmwòmò anyi? Amen. Misangu yònsò, bu mùdì Nyumà Mwîmpè mucii kaleku.

202 Kaa, tujuukilàayi kuulu patùdi twimba apa:

Angata Dìna dyà Yesù wèndè naadi . . .

Vùlukàayi mukenji.

Wèwè mwànà wa tunyinganyinga ne dikènga;
Nedìkupè disànkà ne busàmbi,
Nda naaDì kwònsò kúyaaya.

Dìna dyà mushinga, (Dìna dyà mushinga!) Éyi
dyà bupolè be!

Ditèkemena dyà buloba ne disànkà dyà Dyulu;
Dìna dyà mushinga, (Dìna dyà mushinga adi!)
(Dyà bupolè be!)

Ditèkemena dyà buloba ne disànkà dyà Dyulu.

Angata Dìna dyà Yesù wèndè naadi,

Bu ngabu ku butèyi bwònsò;

Pàakujingila mateeta makunyungulukile,

Nungana Dîna dyà Cijila adi mu disambila.
(Nzambi àtumbe's wè!)

Dîna dyà mushinga, Éyi dyà bupolè be!
Ditèkemena dyà buloba ne disànkà dyà Dyulu;
Dîna dyà mushinga, (Dîna dyà mushinga!) Éyi
dyà bupolè be!
Ditèkemena dyà buloba ne disànkà dyà Dyulu.

Tèèlejààyaaku cituminu aci:

Angata Dîna dyà Yesù wëndè naadi,
Bu ngabu ku butèyi bwònsò;
Pààkujingila mateeta makunyungulukile,
Nungana Dîna dyà Cijila adi mu disambila.

Kaa, tùwĩmbàayi cyàkàbìdì:

Angata Dîna dyà Yesù wëndè naadi,
Bu ngabu ku butèyi bwònsò;
Pààkujingila mateeta makunyungulukile,
Nungana Dîna dyà Cijila adi mu disambila.

Twìnyikààyaaku mitù yètù mpindyewu:

Dîna dyà mushinga, (Dîna dyà mushinga!) Éyi
dyà bupolè be!
Ditèkemena dyà buloba ne disànkà dyà Dyulu;
Dîna dyà mushinga, Éyi dyà bupolè be! (Dyà
bupolè be!)
Ditèkemena dyà buloba ne disànkà dyà Dyulu.

60-1209 Cikondo Cyà Èkèleeziyà Wa Sàadi
Branham Tabernacle
Jeffersonville, Indiana États-Unis

CILUBA

©2024 VGR, ALL RIGHTS RESERVED

VOICE OF GOD RECORDINGS
P.O. BOX 950, JEFFERSONVILLE, INDIANA 47131 U.S.A.
www.branham.org

Dîyi dya bwena-cintu

Makenji ônsò tudi badilamininyine. Mukanda ewu udi mwa kutuuciibwa pa mabeji ne cyamu cya kwebe kumbelu bwa mudimu webe wêwè anyi bwa kupeeshangana, kabiyi bya mfranga to, bu cintu cya kutangalaja naaci Evanjeeliyo wa Yesu Kilisto. Mukanda ewu kawenaku mwa kusumbishiibwa, kuvudijiiibwa bya bipitepite, kwediibwa mu cibànzà cya lùntàndalà, kulamiibwa mu cikàlwilà, kukudimunyiibwa mu myakulu mikwabo, anyi kulombesha naawu mpetu kakuyi mukanda wa cishimbi-dîyi wa dikwanyishila mukufundila kudi Voice Of God Recordings® nansha.

Bwa kumanya maalu makwabo anyi kupeta bîngà bintu bitudi naabi, anyisha webeje:

VOICE OF GOD RECORDINGS

P.O. BOX 950, JEFFERSONVILLE, INDIANA 47131 U.S.A.

www.branham.org